

Βρυξέλλες, 28 Φεβρουαρίου 2020
(OR. en)

6426/20

Διοργανικός φάκελος:
2019/0152(COD)

RECH 83
COMPET 95
EDUC 81
CODEC 142

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 6137/20 + COR1 + ADD1

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 11227/19+ADD1

Θέμα: Παράρτημα του στρατηγικού θεματολογίου καινοτομίας του Ευρωπαϊκού
Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT)

Μερική γενική προσέγγιση

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες το κείμενο της μερικής γενικής προσέγγισης για το παράρτημα του στρατηγικού θεματολογίου καινοτομίας του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT), όπως εγκρίθηκε από το Συμβούλιο (Ανταγωνιστικότητα) κατά τη σύνοδό του στις 28 Φεβρουαρίου 2020.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΙΤ) 2021-2027: ΤΟΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΑΛΕΝΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ
ΓΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας περιεχομένων

1.	Εισαγωγή	9
1.1.	Ιστορικό	10
1.2.	Βασικές προκλήσεις.....	12
1.3.	Ρόλος στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»	13
2.	Ανεβάζοντας τον πήχυ: η στρατηγική του ΕΙΤ για την περίοδο 2021-2027	15
2.1.	Ειδικοί στόχοι του ΕΙΤ	16
3.	Τόνωση του ταλέντου και της ικανότητας για καινοτομία της Ευρώπης: Βασικές δράσεις.....	16
3.1.	Στήριξη στις υπάρχουσες ΚΓΚ.....	17
3.2.	Ενίσχυση του περιφερειακού αντικτύπου των ΚΓΚ	18
3.3.	Εγκαινίαση νέων ΚΓΚ.....	20
3.4.	Στήριξη της επιχειρηματικής ικανότητας και της ικανότητας καινοτομίας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.....	21
3.5.	Εγκάρσιες δραστηριότητες του ΕΙΤ	24
3.5.1.	Επικοινωνία	24
3.5.2.	Εντοπισμός και ανταλλαγή ορθών πρακτικών με τα ενδιαφερόμενα μέρη.....	26
3.5.3.	Διεθνής συνεργασία.....	27
3.6.	Εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας: Τρόπος λειτουργίας.....	27

3.6.1.	Επιχειρησιακό μοντέλο των ΚΓΚ.....	28
3.6.2.	Μοντέλο χρηματοδότησης των ΚΓΚ.....	30
3.6.3.	Σχέση του ΕΙΤ με τις ΚΓΚ ύστερα από τη λήξη της συμφωνίας-πλαίσιου σύμπραξης.....	33
3.7.	Συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλα προγράμματα.....	33
4.	Πόροι.....	36
4.1.	Ανάγκες προϋπολογισμού.....	36
4.2.	Αντίκτυπος (παρακολούθηση και αποτίμηση)	38
4.2.1.	Υποβολή εκθέσεων και παρακολούθηση	38
4.2.2.	Αποτίμηση, ενδιάμεση επανεξέταση και συνολική αξιολόγηση.....	42
5.	Παράρτημα 1Α.....	44
6.	Παράρτημα 1Β.....	44

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν στρατηγικό θεματολόγιο καινοτομίας (ΣΘΚ) καθορίζει τους τομείς προτεραιότητας και τη στρατηγική του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (ΕΙΤ) για την περίοδο 2021-2027. Καθορίζει τους στόχους του, τις βασικές δράσεις του, τον τρόπο λειτουργίας του, τα αναμενόμενα αποτελέσματά του και τους πόρους που απαιτούνται. Το ΣΘΚ εξασφαλίζει την αναγκαία συνοχή του ΕΙΤ με [την πρόταση «Ορίζων Ευρώπη»], η οποία αποτελεί το πρόγραμμα-πλαίσιο της Ένωσης για την έρευνα και την καινοτομία για την περίοδο 2021-2027.

Το ΣΘΚ για την περίοδο 2021-2027 βασίζεται στην εκτίμηση αντικτύπου που διενήργησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Λαμβάνει υπόψη το σχέδιο ΣΘΚ που υπέβαλε το διοικητικό συμβούλιο του ΕΙΤ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 20 Δεκεμβρίου 2017, σύμφωνα με τον κανονισμό για το ΕΙΤ¹. Επίσης, αποτυπώνει τη νέα [πρόταση «Ορίζων Ευρώπη»] που υπέβαλε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιούνιο του 2018 και, συγκεκριμένα, τον βασικό ρόλο του ΕΙΤ στο πλαίσιο του πυλώνα [Ανοικτή καινοτομία] (πυλώνας ΙΙΙ) και τη συμβολή του στην αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, μεταξύ άλλων των στόχων που έχουν καθοριστεί σχετικά με την κλιματική αλλαγή, καθώς και στην ευρωπαϊκή βιομηχανική ανταγωνιστικότητα (πυλώνας ΙΙ) και την επιστήμη αριστείας (πυλώνας Ι). Το ΣΘΚ εδράζεται στα διδάγματα που αποκομίστηκαν κατά τα τελευταία έτη λειτουργίας του ΕΙΤ και στα αποτελέσματα μιας ευρείας διαδικασίας διαβούλευσης με τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη.

Το ΣΘΚ λαμβάνει υπόψη τον στρατηγικό σχεδιασμό του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η συνοχή με τις δραστηριότητες του προγράμματος-πλαισίου, καθώς και οι συνέργειες με άλλα σχετικά προγράμματα της Ένωσης και η συνεκτικότητα με τις προτεραιότητες και τις δεσμεύσεις της ΕΕ, μεταξύ άλλων τις σχετικές με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Στόχος του επίσης είναι να ενισχυθούν η συμπληρωματικότητα και οι συνέργειες μεταξύ των δραστηριοτήτων του ΕΙΤ και των εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων και προτεραιοτήτων χρηματοδότησης.

¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 294/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2008, για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (ΕΕ L 97 της 9.4.2008, σ. 1). Όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1292/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 174).

1.1. Ιστορικό

Το ΕΙΤ ιδρύθηκε το 2008 για να συμβάλει στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα, ενισχύοντας την ικανότητα των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για καινοτομία. Υπήρξε πρωτοπόρο στην ολοκλήρωση της εκπαίδευσης, των επιχειρήσεων και της έρευνας (τριγώνο της γνώσης), ενώ παράλληλα έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στο επιχειρηματικό ταλέντο και τις δεξιότητες καινοτομίας.

Το ΕΙΤ λειτουργεί κυρίως μέσω των κοινοτήτων γνώσης και καινοτομίας (ΚΓΚ), που αποτελούν ευρωπαϊκές συμπράξεις μεγάλης κλίμακας, όπως αναφέρεται στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», μεταξύ οργανισμών εκπαίδευσης και κατάρτισης, επιχειρήσεων και ερευνητικών οργανισμών. Επί του παρόντος υπάρχουν οκτώ ΚΓΚ που δραστηριοποιούνται στους ακόλουθους τομείς: κλιματική αλλαγή, ψηφιακός μετασχηματισμός, ενέργεια, τρόφιμα, υγεία, πρώτες ύλες, αστική κινητικότητα και μεταποίηση προστιθέμενης αξίας.

Κάθε ΚΓΚ έχει οργανωθεί με βάση κέντρα συστέγασης (ΚΣ²) που προορίζονται να λειτουργούν ως γεωγραφικοί κόμβοι για την πρακτική ολοκλήρωση του τριγώνου της γνώσης. Η οργάνωση και η διάρθρωσή τους υπαγορεύεται από το αντίστοιχο εθνικό και περιφερειακό πλαίσιο στον τομέα της καινοτομίας· βασίζεται σε ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο υφιστάμενων εργαστηρίων, γραφείων ή πανεπιστημιακών εγκαταστάσεων ενός εταίρου των ΚΓΚ.

Οι ΚΓΚ έχουν σκοπό να διαχειρίζονται χαρτοφυλάκια δραστηριοτήτων του τριγώνου της γνώσης μέσω:

- *δραστηριοτήτων εκπαίδευσης και κατάρτισης* με ισχυρές συνιστώσες επιχειρηματικότητας για την κατάρτιση της επόμενης γενιάς ταλέντων, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού και της εφαρμογής προγραμμάτων που φέρουν το σήμα του ΕΙΤ³, ιδίως σε επίπεδο μεταπτυχιακού και διδακτορικού διπλώματος. Το εκπαιδευτικό θεματολόγιο του ΕΙΤ είναι το κλειδί για την ανάπτυξη φορέων καινοτομίας με αυξημένες επιχειρηματικές ικανότητες και δεξιότητες·

² Κέντρο συστέγασης είναι ένας φυσικός κόμβος που προωθεί τις διασυνδέσεις και την ενεργό συνεργασία μεταξύ φορέων του τριγώνου της γνώσης και λειτουργεί ως σημείο αναφοράς για την ανταλλαγή γνώσης, μέσω του οποίου οι εταίροι των ΚΓΚ μπορούν να έχουν πρόσβαση στις εγκαταστάσεις και την απαραίτητη εμπειρογνωμοσύνη για την επιδίωξη των κοινών στόχων τους.

³ Το σήμα του ΕΙΤ αποτελεί σφραγίδα ποιότητας που απονέμεται από το ΕΙΤ σε εκπαιδευτικά προγράμματα ΚΓΚ τα οποία συμμορφώνονται με συγκεκριμένα ποιοτικά κριτήρια όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την επιχειρηματική εκπαίδευση και τα καινοτόμα προγράμματα «μάθησης μέσω της εφαρμογής στην πράξη».

- δραστηριοτήτων που στηρίζουν την καινοτομία για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών που ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες επιχειρηματικές ευκαιρίες·
- δραστηριοτήτων δημιουργίας και στήριξης επιχειρήσεων, όπως προγράμματα επιτάχυνσης που βοηθούν τους επιχειρηματίες να μετατρέπουν τις ιδέες τους σε επιτυχημένα εγχειρήματα και επιταχύνουν τη διαδικασία ανάπτυξης.

Το EIT ξεχωρίζει από άλλα μέσα καινοτομίας χάρη στην έμφαση που δίνει στις παγκόσμιες προκλήσεις μέσω της ολοκλήρωσης του τριγώνου της γνώσης, ενσωματώνοντας δραστηριότητες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην αλυσίδα αξίας της καινοτομίας. Η προσέγγιση του EIT συμβάλλει στην πραγματοποίηση τόσο επαγγελματικών όσο και ανατρεπτικών καινοτομιών, προκειμένου να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά οι αδυναμίες της αγοράς και να βοηθηθεί ο μετασχηματισμός των οικονομικών κλάδων. Επιτρέπει τη δημιουργία μακροπρόθεσμων επιχειρηματικών στρατηγικών για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων και συμβάλλει στη δημιουργία συνθηκών πλαισίου που είναι απαραίτητες για να αναπτυχθεί ένα εύρυθμο οικοσύστημα καινοτομίας και για να ενθαρρυνθεί η καινοτομία. Το EIT έχει επίσης θέσει ως στόχο να καταστούν οι ΚΓΚ οικονομικά βιώσιμες· ο στόχος αυτός αποτελεί μοναδικό χαρακτηριστικό ενός μέσου καινοτομίας που επικεντρώνεται στις επιχειρήσεις και στην επίτευξη αποτελεσμάτων. Στο πλαίσιο αυτό, οι ΚΓΚ πρέπει να αναπτύσσουν και να εφαρμόζουν στρατηγικές για τη δημιουργία εσόδων, προκειμένου να διατηρήσουν το οικοσύστημα καινοτομίας τους και τις δραστηριότητες του τριγώνου της γνώσης πέραν της περιόδου που καλύπτουν οι συμφωνίες επιχορήγησής τους.

Το EIT παρέχει, ως εκ τούτου, μια δυναμική πλατφόρμα για την εγκαινίαση, την αναβάθμιση, την παρακολούθηση και τη στήριξη ΚΓΚ με ισχυρά αποτελέσματα δικτύωσης και θετικές δευτερογενείς συνέπειες. Το πρώτο κύμα ΚΓΚ (EIT Digital, EIT Climate-KIC και EIT InnoEnergy), που εγκαινιάστηκε το 2009, έχει θεμελιωθεί και ωριμάσει· μετά το 2024 λήγουν οι συμφωνίες-πλαίσια σύμπραξής τους, σύμφωνα με τη μέγιστη διάρκεια επιχορήγησής τους. Παράλληλα ωριμάζουν η δεύτερη και η τρίτη γενιά ΚΓΚ [EIT Health και EIT Raw Materials, (2014), EIT Food (2016)]. Οι δύο ΚΓΚ που συστήθηκαν τον Δεκέμβριο του 2018, η EIT Urban Mobility και η EIT Manufacturing, ξεκίνησαν τη λειτουργία τους το 2019.

Έως το 2019 πάνω από 600 επιχειρήσεις, 250 ITE, 200 ερευνητικοί οργανισμοί και περισσότερες από 50 οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και αρχές συμμετείχαν στις οκτώ ΚΓΚ του EIT.

Υπό το πρίσμα των συνεχιζόμενων περιφερειακών ανισοτήτων στην Ευρώπη όσον αφορά τις επιδόσεις στον τομέα της καινοτομίας, το ΕΙΤ εγκαινίασε ένα περιφερειακό σχέδιο καινοτομίας (ΠΣΚ) το 2014 για να διευρύνει την περιφερειακή εμβέλειά του στις χώρες με περιορισμένες και μέτριες επιδόσεις στον τομέα της καινοτομίας. Μέσω του σχεδίου αυτού, το ΕΙΤ επέκτεινε τις δραστηριότητές του σε ολόκληρη την Ευρώπη και προσφέρει ευκαιρίες σε χώρες (και σε περιφέρειες των χωρών αυτών) με περιορισμένες και μέτριες επιδόσεις στον τομέα της καινοτομίας, όπως ορίζεται από τον ευρωπαϊκό πίνακα αποτελεσμάτων για την καινοτομία (EIS), ώστε να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες του τριγώνου της γνώσης στο πλαίσιο μιας κοινότητας ΚΓΚ.

1.2. Βασικές προκλήσεις

Την τελευταία δεκαετία ο ρυθμός της καινοτομίας έχει επιταχυνθεί με γεωμετρική πρόοδο. Η καινοτομία μετασχηματίζει τους οικονομικούς τομείς, φέρνοντας ανατροπές σε υπάρχουσες επιχειρηματικές δραστηριότητες αλλά και δημιουργώντας πρωτοφανείς ευκαιρίες. Εν μέσω της αναδιάταξης της παγκόσμιας οικονομικής τάξης και της αυξημένης έντασης του παγκόσμιου ανταγωνισμού, επιτείνεται και η εξάρτηση της ΕΕ από το ανθρώπινο ταλέντο και την ικανότητα καινοτομίας του. Ο συνεργατικός σχεδιασμός, η συνεργασία και η συνδημιουργία μεταξύ επιστημονικών κλάδων και μεταξύ της εκπαίδευσης, των επιχειρήσεων και της έρευνας δεν ήταν ποτέ τόσο σημαντικά όσο σήμερα για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων που αφορούν την κλιματική αλλαγή, την απώλεια της βιοποικιλότητας και τη μη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων, τον ψηφιακό και κοινωνικό μετασχηματισμό, τις δημογραφικές μεταβολές ή το μέλλον της υγειονομικής περίθαλψης και των τροφίμων.

Πρώτον, οι σημερινές οικονομίες αναπτύσσονται ολοένα και περισσότερο χάρη στις δεξιότητες και τις ικανότητες των ανθρώπων και των οργανισμών να μετατρέπουν τις ιδέες σε προϊόντα και υπηρεσίες. Οι δεξιότητες καινοτομίας και η επιχειρηματική κουλτούρα είναι καταλυτικής σημασίας σήμερα, ιδίως στον τεχνολογικό και τον επιστημονικό τομέα, αλλά ολοένα και περισσότερο και σε άλλους τομείς. Είναι απόλυτη ανάγκη να ενισχυθεί περαιτέρω η ικανότητα καινοτομίας των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ολόκληρη την Ένωση. Το ΕΙΤ κατέχει μοναδική θέση ώστε να ανταποκριθεί στις ανάγκες αυτές στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

Δεύτερον, η φυσική εγγύτητα αποτελεί έναν από τους καθοριστικούς παράγοντες για την προώθηση της καινοτομίας. Οι πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην ανάπτυξη των δικτύων καινοτομίας και οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες για τη στήριξη της δημιουργίας, της διάδοσης και της μεταφοράς γνώσεων παίζουν κομβικό ρόλο για την προώθηση της αλληλεπίδρασης μεταξύ επιχειρήσεων, ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, ερευνητικών οργανισμών, κρατικών αρχών και ιδιωτών. Παρόλα αυτά, οι επιδόσεις έρευνας και καινοτομίας διαφέρουν σημαντικά στο εσωτερικό της ΕΕ, όπως αντικατοπτρίζεται στον ετήσιο ευρωπαϊκό πίνακα αποτελεσμάτων για την καινοτομία. Έχει καταλυτική σημασία η καινοτομία να είναι απαλλαγμένη από αποκλεισμούς και να έχει τις ρίζες της σε τοπικό επίπεδο. Οι δραστηριότητες του ΕΙΤ είναι οι πλέον κατάλληλες ώστε να συμβάλουν στην ενίσχυση των τοπικών οικοσυστημάτων καινοτομίας με μια ισχυρή ευρωπαϊκή διάσταση.

Τέλος, για να εξασφαλιστεί ο δυναμισμός των οικοσυστημάτων καινοτομίας απαιτείται ένας συνδυασμός γνώσης, υποδομών και ταλέντου. Πρέπει να δημιουργηθούν οι συνθήκες-πλαίσιο για τη συνεργασία μεταξύ της ευρωπαϊκής έρευνας, εκπαίδευσης και καινοτομίας σε συνδυασμό με ισχυρές συνέργειες ώστε να εξασφαλιστεί η κατάλληλη και αποδοτική επένδυση στην έρευνα και καινοτομία. Η ενίσχυση της ολοκλήρωσης του τριγώνου της γνώσης μέσω των ΚΓΚ, μεταξύ άλλων μέσω της συμμετοχής νέων εταίρων, είναι ένας δοκιμασμένος τρόπος για την προώθηση ενός περιβάλλοντος που θα ενθαρρύνει την καινοτομία και αποτελεί κατευθυντήριο στόχο του ΕΙΤ.

1. 3. Ρόλος στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»

Χάρη στην [πρόταση για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»] για ένα νέο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία για την περίοδο 2021-2027, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέλαβε την αταλάντευτη δέσμευση να ενισχύσει περαιτέρω το δυναμικό καινοτομίας της Ευρώπης, έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις προκλήσεις του μέλλοντος. Ο διακριτός ρόλος του ΕΙΤ για την προώθηση της καινοτομίας, καθώς φέρνει σε επαφή τις επιχειρήσεις, τους εκπαιδευτικούς και τους ερευνητικούς φορείς, τις δημόσιες αρχές και την κοινωνία των πολιτών, ενισχύεται χάρη στη θέση που κατέχει εντός του [πυλώνα «Καινοτόμος Ευρώπη»] στην [πρόταση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»]. Η [πρόταση για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»] αποτυπώνει την αυξανόμενη φιλοδοξία της ΕΕ σχετικά με την καινοτομία και την ανάγκη επίτευξης των στόχων που την αφορούν.

Η διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» στοχεύει να εξασφαλίσει συνοχή μεταξύ των δραστηριοτήτων του EIT και του υπόλοιπου προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Το EIT συμβάλλει στη διαδικασία στρατηγικού συντονισμού για τις ευρωπαϊκές συμπράξεις. Το EIT συνεχίζει να ενισχύει τα οικοσυστήματα καινοτομίας που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, προωθώντας την ολοκλήρωση του τριγώνου της γνώσης στους θεματικούς τομείς δραστηριότητας των ΚΓΚ.

Οι στενές συνέργειες, μεταξύ άλλων μέσω της συνεργασίας σε επίπεδο διακυβέρνησης, μεταξύ του EIT και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας (ΕΣΚ) θα συμβάλουν καθοριστικά στον αντίκτυπο του πυλώνα [«Καινοτόμος Ευρώπη»]. Το EIT και το ΕΣΚ διαχειρίζονται συμπληρωματικές δραστηριότητες με σκοπό τον εξορθολογισμό της στήριξης που παρέχεται σε καινοτόμες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών για την επιτάχυνση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και κατάρτισης.

Το ΕΣΚ μπορεί να βοηθήσει τις νεοφυείς επιχειρήσεις που στηρίζονται από τις ΚΓΚ και διαθέτουν υψηλό δυναμικό ανάπτυξης ώστε να επεκταθούν με γοργούς ρυθμούς. Συγκεκριμένα, οι περισσότεροι καινοτόμες επιχειρήσεις οι οποίες έχουν λάβει στήριξη από τις ΚΓΚ μπορούν, εάν επιλεγούν στο πλαίσιο του ΕΣΚ, να επωφελούνται από τη στήριξη που παρέχεται από το EIC Accelerator του ΕΣΚ και/ή από τη χρηματοδοτική στήριξη των μηχανισμών InvestEU. Επιπλέον, το EIT διευκολύνει την πρόσβαση των δικαιούχων του ΕΣΚ στα οικοσυστήματα καινοτομίας των ΚΓΚ και στους συναφείς παράγοντες του τριγώνου της γνώσης. Με τον τρόπο αυτόν οι δικαιούχοι του ΕΣΚ δύνανται να συμμετέχουν ενεργά στις δραστηριότητες των ΚΓΚ και να επωφελούνται από τις υπηρεσίες τους.

Το EIT εξασφαλίζει τη συνοχή με το σκέλος των ευρωπαϊκών συστημάτων καινοτομίας στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Συγκεκριμένα, το EIT συμμετέχει ενεργά στις δραστηριότητες του φόρουμ του ΕΣΚ και αναπτύσσει δεσμούς μεταξύ της κοινότητας του EIT και των σχετικών δραστηριοτήτων για τη στήριξη των οικοσυστημάτων καινοτομίας, έτσι ώστε να αποφευχθούν οι επικαλύψεις και να εξασφαλιστεί η συνεκτικότητα και η συμπληρωματικότητα των δράσεων.

Το EIT εξασφαλίζει επίσης ισχυρότερες συνέργειες με προγράμματα και πρωτοβουλίες στον πυλώνα [«Επιστήμη αριστείας»], προκειμένου να επιταχυνθεί η μεταφορά των γνώσεων που προκύπτουν από «την έρευνα για την έρευνα» σε συγκεκριμένες εφαρμογές που ωφελούν την κοινωνία. Συγκεκριμένα, όσον αφορά τις δράσεις «Marie Skłodowska-Curie» (MSCA), το EIT συνεργάζεται για την ανάπτυξη δεξιοτήτων καινοτομίας και επιχειρηματικότητας από τους υπότροφους σε όλα τα στάδια της σταδιοδρομίας τους.

Το ΕΙΤ συμβάλλει στον πυλώνα [«Παγκόσμιες προκλήσεις και ευρωπαϊκή βιομηχανική ανταγωνιστικότητα»] και συμπληρώνει τις σχετικές δραστηριότητες που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ σε παγκόσμια κλίμακα. Συγκεκριμένα, μέσω των ΚΓΚ του, το ΕΙΤ επιδιώκει να συμβάλει στις σχετικές αποστολές και θεματικές ομάδες και άλλες ευρωπαϊκές συμπράξεις στηρίζοντας, για παράδειγμα, μέτρα από την πλευρά της ζήτησης και παρέχοντας υπηρεσίες εκμετάλλευσης για την τόνωση της μεταφοράς τεχνολογίας και την επιτάχυνση της εμπορικής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται.

Θα διερευνηθούν επίσης οι ευκαιρίες για συνέργειες μεταξύ του μέρους «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας» του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης που στηρίζει το ΕΙΤ. Συγκεκριμένα, οι οντότητες στις οποίες απευθύνεται το μέρος «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας» του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» μπορούν να αξιοποιήσουν την εμπειρογνομosύνη και τη στήριξη του ΕΙΤ καθώς και τις δραστηριότητες ευαισθητοποίησης του ΕΙΤ.

2. ΑΝΕΒΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΠΗΧΥ: Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΕΙΤ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2021-2027

Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2021-2027, το ΕΙΤ εξακολουθεί να στηρίζει τις ΚΓΚ προκειμένου να ενισχύσει τα οικοσυστήματα καινοτομίας που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, σε συνεργασία με το υπόλοιπο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και άλλα ενωσιακά προγράμματα. Αυτό το πράττει ενισχύοντας την ολοκλήρωση μεταξύ εκπαίδευσης, έρευνας και επιχειρήσεων, κάτι που δημιουργεί περιβάλλοντα που ευνοούν την καινοτομία, και προωθώντας και στηρίζοντας μία νέα γενιά επιχειρηματιών, συμβάλλοντας επίσης στο κλείσιμο του χάσματος μεταξύ των δύο φύλων στον επιχειρηματικό τομέα και τονώνοντας τη δημιουργία καινοτόμων εταιριών σε στενή συνεργασία και συμπληρωματικότητα με το ΕΣΚ. Με τον τρόπο αυτόν, και με βάση τους πρωταρχικούς τομείς παρέμβασης του ΕΙΤ που καθορίζονται στην [πρόταση «Ορίζων Ευρώπη»], το ΕΙΤ επιδιώκει ιδίως:

- 1) να ενισχύσει βιώσιμα οικοσυστήματα καινοτομίας σε ολόκληρη την Ευρώπη·
- 2) να προωθήσει δεξιότητες καινοτομίας και επιχειρηματικότητας με την προοπτική της διά βίου μάθησης·
- 3) να εισαγάγει νέες λύσεις στην αγορά για την αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων·
- 4) να εξασφαλίσει συνέργειες και προστιθέμενη αξία στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

2.1. Ειδικοί στόχοι του EIT

Σύμφωνα με τις προκλήσεις που σκιαγραφήθηκαν και με τις οποίες είναι αντιμέτωπο το EIT και προκειμένου να συμβάλουν στην επίτευξη των ανωτέρω πρωταρχικών στόχων που ορίζονται για το EIT στην [πρόταση για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»], οι ειδικοί στόχοι του EIT για την περίοδο 2021-2027 είναι οι εξής:

- α) Βελτίωση της ανοιχτής προσέγγισης και του αντίκτυπου των ΚΓΚ και της ολοκλήρωσης του τριγώνου της γνώσης σε ολόκληρη την Ένωση·
- β) Αύξηση της επιχειρηματικής ικανότητας και της ικανότητας καινοτομίας στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω της προώθησης και της στήριξης θεσμικών αλλαγών στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΤΕ)· και της ενσωμάτωσής τους στα οικοσυστήματα καινοτομίας·
- γ) Αύξηση της περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας του EIT και των ΚΓΚ του, προκειμένου να αντιμετωπιστούν ανισότητες ως προς την ικανότητα καινοτομίας και να βελτιωθεί η διάδοση της γνώσης και της καινοτομίας σε ολόκληρη την Ένωση.

Υλοποιώντας τους στόχους αυτούς, το EIT θα συμβάλει, ως εκ τούτου, στη συνολική επίτευξη των επιστημονικών, οικονομικών/τεχνολογικών αποτελεσμάτων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» καθώς και των αποτελεσμάτων του που αφορούν την κοινωνία.

3. ΤΟΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΑΛΕΝΤΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ: ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Η στρατηγική του EIT για την περίοδο 2021-2027 δίνει έμφαση στις δράσεις με τις οποίες το EIT εξασφαλίζει προστιθέμενη αξία στο επίπεδο της ΕΕ και συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Πρώτον, το EIT συνεχίζει να στηρίζει την ικανότητα και τα οικοσυστήματα καινοτομίας σε ολόκληρη την Ένωση μέσω των ΚΓΚ, της περαιτέρω ανάπτυξής τους, του ανοικτού χαρακτήρα τους προς νέους εταίρους και της επέκτασής τους. Δεύτερον, με βάση την εμπειρία του από την ολοκλήρωση του τριγώνου της γνώσης, το EIT καθοδηγεί τη στήριξη και την ανάπτυξη ικανοτήτων επιχειρηματικότητας και καινοτομίας στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που θα εφαρμοστούν μέσω των ΚΓΚ. Τέλος, λαμβάνοντας περισσότερο αποτελεσματικά εγκάρσια μέτρα, το EIT επιδιώκει να διασφαλίσει την ενίσχυση του αντικτύπου του στο επίπεδο της ΕΕ. Επιπλέον, το EIT βελτιώνει επίσης τις δραστηριότητές του προκειμένου να γίνει αποτελεσματικότερο, αποδοτικότερο και να αυξήσει τον αντίκτυπό του.

3.1. Στήριξη στις υπάρχουσες ΚΓΚ

Το ΕΙΤ ενισχύει τα οικοσυστήματα καινοτομίας συνεχίζοντας τη στήριξη προς τις υπάρχουσες ΚΓΚ για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων μέσω της ολοκλήρωσης του τριγώνου της γνώσης σε επίπεδο ΕΕ, κρατών μελών, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Για την υλοποίηση αυτού του έργου, μεγάλο μέρος του προϋπολογισμού του ΕΙΤ προβλέπεται να διατεθεί για την υποστήριξη των ΚΓΚ, και το ΕΙΤ θα ενισχύσει περαιτέρω την πλατφόρμα του για την εγκαίνιαση, την ανάπτυξη, την παρακολούθηση και την υποστήριξη των ΚΓΚ. Το ΕΙΤ διασφαλίζει ότι οι ΚΓΚ συνεχίζουν να επιδιώκουν την οικονομική βιωσιμότητά τους, ώστε να καταστούν οικονομικά ανεξάρτητες από την επιχορήγηση του ΕΙΤ το αργότερο μετά από 15 έτη μέσω της προσέλκυσης δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων, παραμένοντας προσηλωμένες στην ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων του τριγώνου της γνώσης.

Το ΕΙΤ διασφαλίζει ότι οι ΚΓΚ αναπτύσσουν και υλοποιούν μια στρατηγική για τη δημιουργία διασυνδέσεων, την καλλιέργεια συνεργασίας και τη δημιουργία συνεργειών με σχετικές ευρωπαϊκές συμπράξεις, αποστολές και το ΕΣΚ, καθώς και με άλλες συναφείς ενωσιακές πρωτοβουλίες και προγράμματα. Πέραν της χρηματοδοτικής στήριξης, με βάση τα διδάγματα του παρελθόντος, το ΕΙΤ παρέχει στις ΚΓΚ στρατηγική εποπτεία και καθοδήγηση για οριζόντια και ειδικά ζητήματα.

Το ΕΙΤ καθορίζει τομείς για τη συνεργασία μεταξύ ΚΓΚ και προωθεί τη σύσφιγξή της σε θέματα στρατηγικής και πολιτικής σημασίας. Το ΕΙΤ ενισχύει τον συντονισμό μεταξύ ΚΓΚ σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος, προωθώντας ειδικότερα τις ανταλλαγές εμπειριών και ορθών πρακτικών μεταξύ τους, καθώς και τη μεταξύ τους συνεργασία (δραστηριότητες μεταξύ ΚΓΚ⁴) τόσο για θεματικά όσο και για οριζόντια ζητήματα. Οι δραστηριότητες μεταξύ ΚΓΚ διαθέτουν το υψηλότερο δυναμικό εκεί όπου μια σειρά ΚΓΚ έχουν ήδη θέσει κοινές προτεραιότητες ενωσιακής πολιτικής για τις οποίες δεν υπάρχουν ειδικές ΚΓΚ. Η συμμετοχή διαφορετικών κοινοτήτων ΚΓΚ σε ειδικές κοινές δράσεις αμοιβαίου οφέλους έχει πολλές πιθανότητες συνεργειών και το ΕΙΤ ενθαρρύνει τις δραστηριότητες αυτές και συμβάλλει ενεργά στον καθορισμό του περιεχομένου και της δομής των δραστηριοτήτων μεταξύ ΚΓΚ. Παρακολουθεί την εφαρμογή τους καθώς και τα αποτελέσματα που επιτυγχάνουν, έτσι ώστε οι εν λόγω δραστηριότητες να καταστούν αναπόσπαστο μέρος των στρατηγικών των ΚΓΚ. Το ΕΙΤ διευκολύνει επίσης τη δημιουργία κοινών υπηρεσιών μεταξύ των ΚΓΚ με στόχο τον από κοινού χειρισμό επιχειρησιακών καθηκόντων κοινών για όλες τις ΚΓΚ.

⁴ Ως δραστηριότητες μεταξύ ΚΓΚ ορίζονται εκείνες οι δραστηριότητες που έχουν ως στόχο να ενισχύσουν τη συνεργασία και τις συνέργειες μεταξύ ΚΓΚ, να προωθήσουν μια πιο διεπιστημονική προσέγγιση και να δημιουργήσουν μια κρίσιμη μάζα ΚΓΚ για την αντιμετώπιση ζητημάτων κοινού ενδιαφέροντος.

3.2. Ενίσχυση του περιφερειακού αντικτύπου των ΚΓΚ

Το ΕΙΤ αυξάνει περαιτέρω τον περιφερειακό αντίκτυπό του με πιο ανοιχτή στάση των ΚΓΚ προς ένα ευρύ φάσμα δυνητικών εταίρων και ενδιαφερόμενων μερών σε ολόκληρη την Ένωση, καθώς και με μια πιο δομημένη περιφερειακή στρατηγική των ΚΓΚ, μεταξύ άλλων, καλλιεργώντας δεσμούς με σχετικές έξυπνες στρατηγικές εξειδίκευσης. Το ΕΙΤ διασφαλίζει, ιδίως, ότι οι ΚΓΚ εφαρμόζουν μια προσέγγιση χωρίς αποκλεισμούς. Οι ΚΓΚ_θα πρέπει να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν μια στρατηγική που θα αποσκοπεί στην ενίσχυση της σχέσης τους με τους παράγοντες της καινοτομίας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Το ΕΙΤ παρακολουθεί ενεργά την εφαρμογή της. Οι ΚΓΚ θα πρέπει να ενσωματώσουν στην πολυετή στρατηγική και στο επιχειρηματικό τους σχέδιο μια προσέγγιση της καινοτομίας με γνώμονα τον τοπικό παράγοντα, καθώς και να αξιοποιήσουν τα ΚΣ (και το ΠΣΚ), εκμεταλλευόμενες έτσι τον ρόλο τους ως πύλη πρόσβασης στην αξιολόγηση της κοινότητας ΚΓΚ και στην αλληλεπίδραση με τους συστεγαζόμενους εταίρους και με άλλους τοπικούς παράγοντες καινοτομίας. Οι ΚΓΚ θα πρέπει να αποδεικνύουν τη σύνδεσή τους με τις έξυπνες στρατηγικές εξειδίκευσης, όπου αρμόζει, και με τις δραστηριότητες των σχετικών θεματικών πλατφορμών και των διαπεριφερειακών πρωτοβουλιών, συμπεριλαμβανομένων των αρχών διαχείρισης των ΕΔΕΤ. Το ΕΙΤ παρακολουθεί επίσης πώς λειτουργούν τα ΚΣ και οι οντότητες του ΠΣΚ και πώς ενσωματώνονται στα τοπικά οικοσυστήματα καινοτομίας.

Το ΕΙΤ διασφαλίζει ότι οι δραστηριότητες του ΕΙΤ όσον αφορά το ΠΣΚ χρησιμοποιούνται για να προσελκύουν και να διευκολύνουν την ένταξη δυνητικών νέων εταίρων που προσθέτουν αξία στις ΚΓΚ, διευρύνοντας έτσι την πανευρωπαϊκή εμβέλεια του ΕΙΤ, και ενσωματώνονται πλήρως στις πολυετείς στρατηγικές των ΚΓΚ. Το περιφερειακό σχέδιο καινοτομίας του ΕΙΤ, το οποίο καθοδηγεί το ΕΙΤ και εφαρμόζουν οι ΚΓΚ, υλοποιήθηκε μέχρι στιγμής σε εθελοντική βάση. Από το 2021 και μετά, οι δραστηριότητες του ΕΙΤ σχετικά με το ΠΣΚ θα καταστούν υποχρεωτικές και αναπόσπαστο μέρος της πολυετούς στρατηγικής των ΚΓΚ. Το ΕΙΤ συνεχίζει να παρέχει καθοδήγηση και στήριξη στις ΚΓΚ για την προετοιμασία των πολυετών στρατηγικών τους όσον αφορά το ΠΣΚ, όπως επίσης και για την εφαρμογή τους. Οι δραστηριότητες του ΕΙΤ σχετικά με το ΠΣΚ συνεχίζουν να στηρίζουν τις ικανότητες καινοτομίας των χωρών (και των περιφερειών στις χώρες αυτές) με περιορισμένες και μέτριες επιδόσεις σύμφωνα με τον πίνακα αποτελεσμάτων για την καινοτομία⁵, καθώς και τις εξόχως απόκεντρες περιοχές, ώστε να προωθηθεί η ένταξή τους στις κοινότητες ΚΓΚ. Ο προϋπολογισμός του ΕΙΤ που διατίθεται για την εφαρμογή των δραστηριοτήτων του ΕΙΤ σχετικά με το ΠΣΚ ανέρχεται σε τουλάχιστον 10 % με μέγιστο όριο 15 % της συνολικής χρηματοδότησης του ΕΙΤ για υφιστάμενες και νέες ΚΓΚ, με αποτέλεσμα την αύξηση του αριθμού των εταίρων ΚΓΚ από τις στοχοθετημένες περιφέρειες.

Οι δραστηριότητες που στηρίζονται μέσω του ΠΣΚ έχουν σκοπό:

- να βελτιώσουν τις ικανότητες καινοτομίας του τοπικού οικοσυστήματος, μέσω δραστηριοτήτων ανάπτυξης ικανοτήτων και στενότερης αλληλεπίδρασης μεταξύ των τοπικών παραγόντων καινοτομίας του τριγώνου της γνώσης (π.χ. ομάδες, δίκτυα, δημόσιες αρχές, ΙΤΕ, ερευνητικοί οργανισμοί, ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ΜΜΕ) και των δραστηριοτήτων τους·
- να στηρίζουν τον στόχο προσέλκυσης νέων εταίρων στις ΚΓΚ και να συνδέσουν τοπικά οικοσυστήματα καινοτομίας με πανευρωπαϊκά οικοσυστήματα καινοτομίας.

⁵ Για την περίοδο 2021-2024, οι χώρες που είναι επιλέξιμες για δραστηριότητες του ΕΙΤ σχετικά με το ΠΣΚ είναι όσες θεωρείται ότι έχουν είτε «περιορισμένες» είτε «μέτριες» επιδόσεις στον τομέα της καινοτομίας σε τουλάχιστον μία από τις τρεις ετήσιες εκθέσεις του ευρωπαϊκού πίνακα αποτελεσμάτων για την καινοτομία (EIS) των ετών 2018, 2019 και 2020. Για την περίοδο 2025-2027, οι χώρες που είναι επιλέξιμες για δραστηριότητες του ΕΙΤ σχετικά με το ΠΣΚ είναι όσες θεωρείται ότι έχουν είτε «περιορισμένες» είτε «μέτριες» επιδόσεις στον τομέα της καινοτομίας σε τουλάχιστον μία από τις τρεις ετήσιες εκθέσεις του ευρωπαϊκού πίνακα αποτελεσμάτων για την καινοτομία (EIS) των ετών 2021, 2022 και 2023.

3.3. *Εγκαινίαση νέων ΚΓΚ*

Προκειμένου να συμβάλει στην αντιμετώπιση νέων και αναδυόμενων παγκόσμιων προκλήσεων, το ΕΙΤ δημοσιεύει προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για τη σύσταση νέων ΚΓΚ σε επιλεγμένους θεματικούς τομείς στρατηγικής σημασίας, αρχής γενομένης με μία ΚΓΚ που αφορά τους κλάδους του πολιτισμού και της δημιουργίας.

Οι τομείς προτεραιότητας για την εγκαινίαση μιας ΚΓΚ το 2023 και ο κατάλογος πιθανών τομέων προτεραιότητας για μια δεύτερη νέα ΚΓΚ το 2026 περιλαμβάνονται στο παράρτημα 1Α του παρόντος ΣΘΚ.

Με βάση την πρόταση που υπέβαλε το διοικητικό συμβούλιο του ΕΙΤ καθώς και μια ανάλυση της εν λόγω πρότασης, προτείνεται να εγκαινιασθεί μια πρώτη ΚΓΚ στο πεδίο των κλάδων του πολιτισμού και της δημιουργικότητας (ΚΠΔ), το 2023, με πρόσκληση υποβολής προτάσεων που πρόκειται να δημοσιευθεί το 2022. Ο εν λόγω τομέας προτεραιότητας έχει την ισχυρότερη συμπληρωματικότητα με τις οκτώ ΚΓΚ που έχουν ήδη εγκαινιασθεί από το ΕΙΤ, καθώς και με τους πιθανούς τομείς προτεραιότητας για άλλες ευρωπαϊκές συμπράξεις που θα εγκαινιασθούν στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Ένα ενημερωτικό δελτίο που συνοψίζει τις προκλήσεις στους ΚΠΔ καθώς και ο αναμενόμενος αντίκτυπος της ΚΓΚ περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1Β του παρόντος ΣΘΚ.

Με βάση τον προτεινόμενο προϋπολογισμό για το ΕΙΤ, το 2026 μπορεί να εγκαινιασθεί μια δεύτερη νέας ΚΓΚ, με πρόσκληση που θα δημοσιευθεί το 2025. Προς τούτο, η Επιτροπή, ως το 2024, θα αξιολογήσει τη συνάφεια του καταλόγου πιθανών τομέων προτεραιότητας του παραρτήματος 1Α και δύναται, όπου αρμόζει, να υποβάλει πρόταση τροποποίησης των παραρτημάτων 1Α και 1Β, λαμβάνοντας υπόψη τη συμβολή του διοικητικού συμβουλίου του ΕΙΤ καθώς και τη διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

Σε περίπτωση που καταστεί διαθέσιμος πρόσθετος προϋπολογισμός πέραν αυτού του ΕΙΤ, μπορούν να επιλεγούν βάσει της ως άνω διαδικασίας νέοι τομείς προτεραιότητας για δυνητικές νέες ΚΓΚ.

Τα κριτήρια για την επιλογή νέων ΚΓΚ θα εναρμονιστούν με τα κριτήρια για την επιλογή ευρωπαϊκών συμπράξεων που ορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ του [κανονισμού «Ορίζων Ευρώπη»], ιδίως όσον αφορά τον ανοικτό χαρακτήρα, τη διαφάνεια, την προστιθέμενη αξία για την ΕΕ, τη συνοχή και τις συνέργειες. Τα κριτήρια αυτά θα συμπεριληφθούν στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τις ΚΓΚ και θα αξιολογηθούν κατά τη διάρκεια της αποτίμησης. Επίσης, οι νέες ΚΓΚ θα στηρίζουν την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής της ΕΕ, όπως είναι οι αποστολές και οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης.

3.4. Στήριξη της επιχειρηματικής ικανότητας και της ικανότητας καινοτομίας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Σε συνεργασία με την Επιτροπή, το ΕΙΤ θα σχεδιάσει και θα εγκαινιάσει μια πιλοτική δράση για τη στήριξη της ανάπτυξης της ικανότητας καινοτομίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, που θα εφαρμοστεί μέσω των ΚΓΚ, αρχής γενομένης το 2021. Χάρη στο μοντέλο ολοκλήρωσης του τριγώνου της γνώσης, το ΕΙΤ γεφυρώνει το επίμονο χάσμα μεταξύ της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της έρευνας και της καινοτομίας. Συγκεκριμένα το ΕΙΤ αποτελεί κομβικό εργαλείο για την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου χάρη στην ειδοποιό έμφαση που αποδίδει στην επιχειρηματική εκπαίδευση. Ωστόσο, ο αντίκτυπος του ΕΙΤ πρέπει να διευρυνθεί περαιτέρω, πέραν των εταίρων των ΚΓΚ. Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ολόκληρη την Ευρώπη πρέπει να διακατέχονται από καινοτόμο και επιχειρηματικό πνεύμα ως προς την προσέγγισή τους στην εκπαίδευση, την έρευνα και τη συνεργασία τους με τις επιχειρήσεις, καθώς και το γενικότερο τοπικό οικοσύστημα καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω μίας σαφούς στρατηγικής, ενός μεθοδολογικού πλαισίου και της δέσμευσης πόρων.

Οι δραστηριότητες θα υλοποιούνται με ανοιχτό και διαφανή τρόπο που στόχο θα έχει την αύξηση της ικανότητας καινοτομίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, στοχεύοντας κυρίως στα ΙΤΕ που δεν είναι εταίροι ΚΓΚ σε αλυσίδες αξίας και οικοσυστήματα καινοτομίας σε ολόκληρη την Ένωση. Οι δραστηριότητες θα αφορούν κυρίως την ανάπτυξη ικανοτήτων των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: την ανταλλαγή και εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης του τριγώνου της γνώσης (συμπεριλαμβανομένης της οργανωτικής μάθησης, της καθοδήγησης και της πλαισίωσης)· την ανάπτυξη σχεδίων δράσης για τον τρόπο κάλυψης αναγνωρισμένων αναγκών σε τομείς όπως η διαχείριση της καινοτομίας, η δημιουργία και η ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων, η μεταφορά τεχνολογίας συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης ΔΠΙ, της διαχείρισης προσωπικού και της οργανωτικής διαχείρισης και της συνεργασίας με (τοπικούς) ενδιαφερόμενους φορείς και την κοινωνία των πολιτών· και την υλοποίηση σχεδίων δράσης για την ανάπτυξη της ικανότητας καινοτομίας και την παρακολούθησή τους.

Στις δραστηριότητες αυτές συμμετέχουν επίσης άλλοι παράγοντες του τριγώνου της γνώσης (π.χ. οργανισμοί ΕΕΚ, ερευνητικοί και τεχνολογικοί οργανισμοί, ΜΜΕ και νεοφυείς επιχειρήσεις) και συμπληρώνουν την παρέμβαση του ΕΙΤ στην εκπαίδευση ως κεντρικό μέρος των δραστηριοτήτων των ΚΓΚ που αφορούν την ολοκλήρωση του τριγώνου της γνώσης. Το ΕΙΤ προωθεί σύσφιξη της συνεργασίας μεταξύ ΚΓΚ στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας αυτής. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας που πρέπει να περιλαμβάνονται στις προσκλήσεις διασφαλίζουν ότι το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης ανά έργο διατίθεται σε ΙΤΕ που δεν προέρχονται από τις ΚΓΚ. Στόχος είναι η εμβέλεια του ΕΙΤ να υπερβεί τις ΚΓΚ και να συμβάλει στην κύρια αποστολή του ΕΙΤ, που είναι η τόνωση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας μέσω της ενίσχυσης της ικανότητας καινοτομίας των κρατών μελών. Αυτό συνάδει προς τους στόχους του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» για την προώθηση δεξιοτήτων επιχειρηματικότητας και καινοτομίας σε μια προοπτική διά βίου μάθησης, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης των ικανοτήτων των ΙΤΕ στο σύνολο της Ευρώπης.

Η στήριξη του EIT αξιοποιεί επίσης πρωτοβουλίες πολιτικής, όπως είναι τα πλαίσια HEInnovate⁶ και RIIA⁷, τα οποία έχουν αποδείξει την αξία τους σε μια σειρά από ITE και κράτη μέλη σε ολόκληρη την ΕΕ. Το EIT καθορίζει τις δραστηριότητες στήριξης σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, εξασφαλίζοντας την πλήρη συνοχή και συμπληρωματικότητα με σχετικές δραστηριότητες εντός του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», του προγράμματος Erasmus και άλλων προγραμμάτων. Οι ειδικές λεπτομέρειες της διαδικασίας εφαρμογής και μηχανισμού επίτευξης αποτελεσμάτων θα αποτελέσουν αντικείμενο περαιτέρω επεξεργασίας και τελειοποίησης κατά τα πρώτα τρία έτη· θα υποβληθούν επίσης σε παρακολούθηση και αποτίμηση κατά την πιλοτική φάση. Η αποτίμηση της πιλοτικής φάσης θα διενεργηθεί από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες και τα αποτελέσματα θα κοινοποιηθούν στην ομάδα αντιπροσώπων των κρατών μελών. Με βάση τα αποτελέσματα της αποτίμησης αυτής, το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει εάν η δράση θα πρέπει να συνεχιστεί και να αναβαθμιστεί ή να διακοπεί.

Το διοικητικό συμβούλιο του EIT καθοδηγεί και εποπτεύει την εφαρμογή και την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων των ΚΓΚ. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην εξασφάλιση: ότι εφαρμόζεται μια ανοιχτή προσέγγιση χωρίς αποκλεισμούς για την προσέλκυση ITE πέραν των εταίρων των ΚΓΚ, στοχεύοντας σε μια γεωγραφικά ευρεία κάλυψη· μιας διεπιστημονικής και διατομεακής προσέγγισης· και της σύνδεσης με συναφείς Στρατηγικές Έξυπνης Εξειδίκευσης και το ΠΣΚ του EIT.

⁶ Το HEInnovate είναι πλαίσιο πολιτικής που έχουν αναπτύξει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο ΟΟΣΑ. Το HEInnovate παρέχει στα ITE τη μεθοδολογία για να εντοπίσουν πεδία με ικανότητες καινοτομίας, έτσι ώστε να τα αναπτύξουν περαιτέρω και για να διαμορφώσουν σχετικές στρατηγικές και δράσεις, με σκοπό να επιτύχουν τον επιθυμητό αντίκτυπο. Το HEInnovate βασίζεται σε αξιόπιστα μεθοδολογικά στοιχεία με οκτώ τομείς οικοδόμησης ικανοτήτων: ηγεσία και διακυβέρνηση· ψηφιακός μετασχηματισμός· οργανωτική ικανότητα· επιχειρηματική διδασκαλία και μάθηση· προετοιμασία και στήριξη επιχειρηματιών· ανταλλαγή γνώσεων· διεθνοποίηση· και μέτρηση του αντικτύπου. Ο ΟΟΣΑ δημοσίευσε μια σειρά εκθέσεων ανά χώρα με βάση το πλαίσιο HEInnovate, βλ. σειρές μελετών δεξιοτήτων του ΟΟΣΑ στη διεύθυνση <https://www.oecd-ilibrary.org/education/>

⁷ Το πλαίσιο εκτίμησης του αντικτύπου περιφερειακής καινοτομίας (RIIA) αναπτύχθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως ένα πρώτο βήμα για την καθοδήγηση των αξιολογήσεων για τον αντίκτυπο καινοτομίας των πανεπιστημίων μέσω της εκπόνησης περιπτωσιολογικών μελετών βάσει δεικτών μέτρησης. Η αξιολόγηση του αντικτύπου της καινοτομίας, π.χ. μέσω του πλαισίου RIIA, μπορεί δυνητικά να συνδεθεί με χρηματοδοτικά μέσα που θα έχουν ως βάση τις επιδόσεις καινοτομίας σε περιφερειακό, εθνικό ή ενωσιακό επίπεδο.

Το EIT ενισχύει και διευρύνει το πεδίο εφαρμογής του σήματος του EIT πέραν από τις ΚΓΚ ώστε να συμπεριληφθούν τα ΙΤΕ που συμμετέχουν στη δράση. Με τη συμμετοχή παραγόντων από ολόκληρο το τρίγωνο της γνώσης, το EIT επιδιώκει να συνδέσει την υποστήριξή του στην ανάπτυξη ικανοτήτων καινοτομίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με το σήμα EIT, το οποίο χορηγείται επί του παρόντος στα εκπαιδευτικά προγράμματα των ΚΓΚ. Συγκεκριμένα, τα συμμετέχοντα ΙΤΕ μπορούν να συμμετέχουν στη χρήση του σήματος του EIT.

Το EIT επεκτείνει επίσης το σήμα του EIT σε δραστηριότητες διά βίου μάθησης οι οποίες έχουν ως επίκεντρο και στις οποίες συμμετέχει ευρύτερη ομάδα-στόχος σπουδαστών, ενήλικων εκπαιδευόμενων και ιδρυμάτων (συμπεριλαμβανομένων των ιδρυμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης) πέραν των ΚΓΚ. Η εφαρμογή του σήματος πέραν από την κοινότητα του EIT **αναμένεται ότι** θα έχει πιο διαρθρωτικά αποτελέσματα σε όλα τα επίπεδα (ατομικό, προγραμματικό και θεσμικό). Το EIT παρακολουθεί επίσης την απονομή του σήματος EIT στα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης των ΚΓΚ και εξετάζει τη δημιουργία ενός αποτελεσματικότερου μηχανισμού διασφάλισης της ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της εξωτερικής αναγνώρισης και πιστοποίησης για το σήμα EIT.

Για να εξασφαλιστεί η επιτυχία της εν λόγω δράσης, το EIT παρέχει ειδικές οδηγίες, εμπειρογνομosύνη και καθοδήγηση στα συμμετέχοντα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Για τη δράση αυτή, το EIT στοχεύει ΙΤΕ σε ολόκληρη την Ευρώπη δίδοντας όμως ιδιαίτερη προσοχή σε ΙΤΕ από χώρες (και περιοχές στις χώρες αυτές) με περιορισμένες και μέτριες επιδόσεις στον τομέα της καινοτομίας και επιθυμούν να αναπτύξουν τις ικανότητες καινοτομίας τους, να ενισχύσουν το αποτύπωμα καινοτομίας τους και τις στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης.

3. 5. Εγκάρσιες δραστηριότητες του EIT

3.5.1. Επικοινωνία

Το EIT επιδιώκει να βελτιώσει την επικοινωνία του και την προβολή του προς τα κύρια ενδιαφερόμενα μέρη στα κράτη μέλη και διασφαλίζει την προβολή της στήριξης της ΕΕ σύμφωνα με την επικοινωνιακή προσέγγιση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Καθώς ο αριθμός των ΚΓΚ αυξάνεται και με τη νέα δράση για τη στήριξη της επιχειρηματικής ανάπτυξης των ΙΤΕ, το EIT ενισχύει τις προσπάθειές του ώστε να προχωρήσει η αναγνώρισή του ως ενδεικτικού ποιότητας όσον αφορά την καινοτομία. Η εν λόγω βελτίωση της επικοινωνίας έχει ζωτική σημασία, ιδίως για τους πολίτες, καθώς οι καινοτομίες που προέρχονται από το EIT συμβάλλουν ώστε να προβληθεί ο χειροπιαστός αντίκτυπος από τις επενδύσεις της ΕΕ μέσω του προγράμματος-πλαισίου της Ένωσης για την έρευνα και την καινοτομία.

Το EIT επιδιώκει να αυξήσει τη χρήση των υφιστάμενων δικτύων πληροφόρησης της ΕΕ και να συντονίσει τις δραστηριότητές τους, προκειμένου να διασφαλίσει ότι δίνονται καλύτερες συμβουλές και καθοδήγηση στους δυνητικούς εταίρους των ΚΓΚ του EIT. Προκειμένου να εξασφαλιστεί ευρύτερη διάδοση και καλύτερη κατανόηση των ευκαιριών που προσφέρει το EIT, το τελευταίο θα παρέχει ενισχυμένη καθοδήγηση και βοήθεια σχετικά με πτυχές που αφορούν τη συμμετοχή στις ΚΓΚ του EIT στο σύνολο της Ευρώπης μέσω της αξιοποίησης των υφιστάμενων δικτύων πληροφόρησης και των δομών σε όλη την Ευρώπη, ιδίως των εθνικών σημείων επαφής του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Οι λεπτομέρειες της σύστασης των εθνικών σημείων επαφής του EIT στο πλαίσιο της δομής του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» θα αποφασιστούν στο κατάλληλο επίπεδο από κοινού με την Επιτροπή. Για να εξασφαλιστεί ότι η ευρεία κοινότητα ενδιαφερόμενων μερών στο σύνολο του τριγώνου της γνώσης σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο είναι ενήμερη για όλες τις προσκλήσεις και τα χρηματοδοτούμενα έργα στο πλαίσιο του EIT (και των ΚΓΚ), θα δημοσιεύονται και στην ευρωπαϊκή διαδικτυακή πύλη για ευκαιρίες χρηματοδότησης και υποβολής προσφορών, στις σελίδες του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

Το EIT οργανώνει τακτές συνεδριάσεις με την ομάδα εκπροσώπων των κρατών μελών καθώς και με συναφείς υπηρεσίες της Επιτροπής, τουλάχιστον δύο φορές ετησίως, για να εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη επικοινωνία και ροή πληροφοριών με τα κράτη μέλη και σε επίπεδο ΕΕ. Παρέχεται η κατάλληλη ενημέρωση στα κράτη μέλη σχετικά με τις επιδόσεις, τα επιτεύγματα και τις δραστηριότητες του EIT και των ΚΓΚ. Επιπλέον, η ομάδα αντιπροσώπων των κρατών μελών παρέχει στο EIT συμβουλές για θέματα στρατηγικής σημασίας. Η ομάδα αντιπροσώπων των κρατών μελών, μαζί με το EIT, διασφαλίζει επίσης την κατάλληλη υποστήριξη για τη δημιουργία συνδέσμων και την προώθηση συνεργειών όσον αφορά τις δραστηριότητες που υποστηρίζονται από το EIT με εθνικά ή περιφερειακά προγράμματα και πρωτοβουλίες, και για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τη δυνητική εθνική και/ή περιφερειακή συγχρηματοδότηση των εν λόγω δραστηριοτήτων.

Το EIT προβάλλει περαιτέρω τη δράση του στους πολίτες και την κοινότητα των ενδιαφερόμενων μερών μέσω του φόρουμ, των βραβείων του EIT και των αποφοίτων του EIT. Στόχος είναι να προωθηθεί η συνεργασία με τους ευρωπαϊκούς παράγοντες του τριγώνου της γνώσης και να αναδειχθούν οι πλέον υποσχόμενοι επιχειρηματίες και φορείς καινοτομίας στην Ευρώπη.

Το ΕΙΤ συνεχίζει να διευθύνει και να παρέχει στρατηγική καθοδήγηση στην κοινότητα αποφοίτων του ΕΙΤ⁸ (σε συνεργασία με το συμβούλιο αποφοίτων του ΕΙΤ), προκειμένου να μεγιστοποιήσει τον επιχειρηματικό αντίκτυπό του και τον αντίκτυπό του στην κοινωνία, καθώς και τη συνεχή συμμετοχή των μελών του σε δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από το ΕΙΤ. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2021-2027, η κοινότητα θα συνεχίσει να αναπτύσσεται και θα συμπεριλαμβάνει επιπλέον τους αποφοίτους που συμμετέχουν στις δράσεις για τη στήριξη των ικανοτήτων καινοτομίας των ΙΤΕ.

3.5.2. Εντοπισμός και ανταλλαγή ορθών πρακτικών με τα ενδιαφερόμενα μέρη

Το ΕΙΤ προσδιορίζει, κωδικοποιεί και διαδίδει αποτελεσματικά τα διδάγματα και τις ορθές πρακτικές που αντλήθηκαν από τις δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από το ΕΙΤ· επίσης, συνδιαλέγεται με τις αρχές των κρατών μελών της ΕΕ τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, αλλά και με την Επιτροπή, με τις οποίες θα διεξάγει δομημένο διάλογο και συντονίζει κοινές προσπάθειες, με σκοπό τον προσδιορισμό, την ανταλλαγή και τη διάδοση ορθών πρακτικών και διδαγμάτων. Οι ΚΓΚ και τα έργα που στηρίζουν την καινοτομία και την επιχειρηματική ικανότητα των ΙΤΕ αναμένεται να αποτελέσουν πολύτιμη πηγή αποδεικτικών στοιχείων και πειραματικής μάθησης για τους φορείς χάραξης πολιτικής στον τομέα της έρευνας, της καινοτομίας και της εκπαίδευσης, καθώς και σε διάφορους θεματικούς τομείς.

Μέχρι στιγμής, οι ορθές πρακτικές και τα διδάγματα που αντλούνται από τις ΚΓΚ δεν έχουν κωδικοποιηθεί επαρκώς και δεν έχουν διαδοθεί αποτελεσματικά. Το ΕΙΤ αναπτύσσει περαιτέρω τον ρόλο που διαδραματίζει ως ινστιτούτο καινοτομίας ικανό να ανιχνεύει, να αναλύει, να κωδικοποιεί, να διαδίδει καινοτόμους πρακτικές, διδάγματα και αποτελέσματα, αλλά και να μεριμνά για την απορρόφησή τους από τις δραστηριότητες που χρηματοδοτεί το ίδιο (εκπαίδευση και κατάρτιση, στήριξη στην καινοτομία, στήριξη στην επιχειρηματικότητα) σε ευρύτερη κλίμακα. Η δραστηριότητα αυτή θα έχει ως βάση τους δεσμούς και τις συνέργειες με τις άλλες πρωτοβουλίες εντός του [πυλώνα «Καινοτόμος Ευρώπη»] στο πλαίσιο της [πρότασης για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»].

⁸ Η κοινότητα αποφοίτων του ΕΙΤ φέρνει σε επαφή επιχειρηματίες και παράγοντες αλλαγής που έχουν συμμετάσχει σε εκπαιδευτικά ή επιχειρηματικά προγράμματα που διοργάνωσαν οι ΚΓΚ. Η κοινότητα αντιπροσωπεύει δίκτυο άνω των 5 000 μελών.

3.5.3. Διεθνής συνεργασία

Το ΕΙΤ χαράσσει τις γενικές γραμμές της διεθνούς συνεργασίας του ΕΙΤ και των ΚΓΚ υπό την εποπτεία του διοικητικού συμβουλίου του ΕΙΤ, σύμφωνα με την προσέγγιση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» ως προς τη διεθνή συνεργασία και άλλες οικείες ενωσιακές πολιτικές και σε διαβούλευση με τις αντίστοιχες υπηρεσίες της Επιτροπής. Εντός του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού για το ΕΙΤ, το τελευταίο επιδιώκει τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου των δραστηριοτήτων του μέσω της διεθνούς συνεργασίας και συντονίζει τις διεθνείς δραστηριότητες των ΚΓΚ που χρηματοδοτούνται από το ΕΙΤ. Στο επίκεντρο της δράσης του τίθενται σχετικοί στόχοι πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και προτεραιότητες στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, και η εξασφάλιση ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας. Στο πλαίσιο της διεθνούς συνεργασίας του το ΕΙΤ, σε διαβούλευση με την Επιτροπή, δίνει έμφαση στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, στη συνεισφορά σε σχετικές διεθνείς πρωτοβουλίες και στους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης, εξασφαλίζοντας την πρόσβαση σε ταλέντα και την ενίσχυση της προσφοράς και ζήτησης καινοτόμων λύσεων.

3.6. Εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας: Τρόπος λειτουργίας

Το παρόν κεφάλαιο περιλαμβάνει μια σειρά μέτρων που έχουν σκοπό την προσαρμογή και τη βελτίωση της τρέχουσας λειτουργίας του ΕΙΤ και των ΚΓΚ. Το διοικητικό συμβούλιο του ΕΙΤ παρακολουθεί την εφαρμογή των μέτρων αυτών στο επίπεδο του ΕΙΤ και παρέχει τα αναγκαία κίνητρα και έλεγχο, μεταξύ άλλων μέσω της διαδικασίας διάθεσης των κονδυλίων βάσει της απόδοσης, ώστε να εξασφαλιστεί η εφαρμογή τους από τις ΚΓΚ.

3.6.1. Επιχειρησιακό μοντέλο των ΚΓΚ

Το ΕΙΤ εξασφαλίζει ότι η υλοποίηση των ΚΓΚ συμμορφώνεται πλήρως με τις αντίστοιχες απαιτήσεις που απορρέουν από τον κανονισμό για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», μεταξύ άλλων εξασφαλίζοντας τη μετάβαση των οκτώ υφιστάμενων ΚΓΚ έτσι ώστε να εκπληρώνουν τα νέα κριτήρια εφαρμογής του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» για τις ευρωπαϊκές συμπράξεις. Ως εκ τούτου, το ΕΙΤ παρέχει ενισχυμένες επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές στις ΚΓΚ και παρακολουθεί συνεχώς τις επιδόσεις τους σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής διαχείρισης, της παρακολούθησης και της αποτίμησης που ορίζονται στον κανονισμό για το ΕΙΤ, καθώς και τις αρχές και τα κριτήρια που προβλέπονται για τις ευρωπαϊκές συμπράξεις στον κανονισμό για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και σύμφωνα με τις προτεραιότητες και τους δείκτες του εν λόγω προγράμματος· με τον τρόπο αυτόν μεγιστοποιείται η απόδοση και ο αντίκτυπός τους. Λαμβάνονται κατάλληλα διορθωτικά μέτρα σε περίπτωση που οι ΚΓΚ καταγράφουν ανεπαρκείς επιδόσεις ή αποτελέσματα ή δεν εισφέρουν ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.

Το ΕΙΤ εξασφαλίζει ότι βελτιώνεται ο σταθερά ανοικτός χαρακτήρας των ΚΓΚ, ιδίως με την εφαρμογή συνεκτικών, σαφών και διαφανών κριτηρίων προσχώρησης για τα νέα μέλη που εισφέρουν προστιθέμενη αξία στις συμπράξεις, καθώς και με άλλες διατάξεις, όπως οι διαφανείς διαδικασίες για την κατάρτιση των επιχειρηματικών τους σχεδίων και με τη συστηματική παρακολούθηση των δραστηριοτήτων των ΚΓΚ. Οι ΚΓΚ αναπτύσσουν επίσης τις δραστηριότητές τους κατά τρόπο απόλυτα διαφανή και παραμένουν ανοικτές και δυναμικές συμπράξεις στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν νέοι εταίροι από όλη την Ένωση, μεταξύ αυτών ολοένα και μεγαλύτερο μερίδιο ΜΜΕ, που προσθέτουν αξία στη σύμπραξη, με βάση την αριστεία και την καταλληλότητα ως προς την καινοτομία. Για να περιοριστεί η συγκέντρωση της χρηματοδότησης και να διασφαλιστεί ότι οι δραστηριότητες των ΚΓΚ επωφελούνται από ευρύ δίκτυο εταίρων, η διαδικασία για τη σύνταξη του επιχειρηματικού σχεδίου (μεταξύ άλλων για τον προσδιορισμό προτεραιοτήτων, την επιλογή δραστηριοτήτων και τη διάθεση των κονδυλίων) και τις συναφείς αποφάσεις χρηματοδότησης χαρακτηρίζεται από περισσότερη διαφάνεια και λιγότερους αποκλεισμούς. Στις πολυετείς στρατηγικές των ΚΓΚ γίνεται πρόβλεψη για την επέκταση της σύμπραξης, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας νέων κέντρων συστέγασης, για τα οποία το διοικητικό συμβούλιο διαθέτει επαρκείς πόρους από τον προϋπολογισμό. Κατά τη λήψη απόφασης για τη χρηματοδότηση, το διοικητικό συμβούλιο λαμβάνει υπόψη την πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στις πολυετείς στρατηγικές, μεταξύ άλλων, τον αριθμό των κέντρων συστέγασης. Οι ΚΓΚ καθιστούν τις προσκλήσεις πιο ανοιχτές, ιδίως για έργα ανοιχτά σε τρίτους. Όλα τα μέτρα αυτά θα αυξήσουν τον αριθμό των οντοτήτων που συμμετέχουν στις δραστηριότητες των ΚΓΚ. Τέλος, οι ΚΓΚ υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με τη συμμετοχή νέων εταίρων στην τακτική υποβολή εκθέσεών τους ως ένα από τα στοιχεία της χρηματοδότησής τους βάσει επιδόσεων.

Λεδομένου ότι οι ΚΓΚ λειτουργούν σε ολόκληρη την αξιακή αλυσίδα της καινοτομίας, το ΕΙΤ διασφαλίζει τη δέουσα ισορροπία μεταξύ των δραστηριοτήτων εκπαίδευσης, επιχειρηματικότητας και καινοτομίας στα επιχειρηματικά σχέδια των ΚΓΚ και ότι οι δραστηριότητες των ΚΓΚ θα υλοποιούνται μέσω μιας λιτής και οικονομικά αποδοτικής δομής που διατηρεί στο ελάχιστο τις διοικητικές και διαχειριστικές δαπάνες. Το ΕΙΤ διασφαλίζει ότι οι ΚΓΚ επιτυγχάνουν τον αναμενόμενο αντίκτυπο μέσα από ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων, που καθορίζονται στα επιχειρηματικά σχέδια των ΚΓΚ και οι οποίες υποστηρίζουν αποτελεσματικά την εκπλήρωση των στόχων τους, συμπεριλαμβανομένου του δυνητικού αντίκτυπου στα οικοσυστήματα καινοτομίας σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο. Η τήρηση των δεσμεύσεων που ανέλαβε ο κάθε εταίρος ΚΓΚ κατά τη συνολική συμβατική διάρκεια της πρωτοβουλίας εξασφαλίζεται χάρη στην τακτική παρακολούθηση της πραγματικής συνεισφοράς του σε σύγκριση με τις αρχικές δεσμεύσεις του. Το ΕΙΤ εξασφαλίζει ότι οι ΚΓΚ διαθέτουν σύστημα διαχείρισης κινδύνου σε περίπτωση που ορισμένοι εταίροι δεν είναι σε θέση να εκπληρώσουν τις αρχικές δεσμεύσεις τους.

3.6.2. Μοντέλο χρηματοδότησης των ΚΓΚ

Μέσω ενός λιτού και απλουστευμένου μοντέλου χρηματοδότησης, το ΕΙΤ αναμένεται να βελτιώσει τον αντίκτυπο και τη συμβολή των ΚΓΚ στην επίτευξη των στόχων του ΕΙΤ και του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», καθώς και στην παροχή κινήτρων για τη δέσμευση των εταίρων των ΚΓΚ. Για να αυξηθεί η προστιθέμενη αξία της στήριξής του, το ΕΙΤ προσαρμόζει το μοντέλο χρηματοδότησής του. Υπάρχουν τέσσερις βασικοί τομείς στους οποίους το ΕΙΤ κάνει βελτιώσεις.

Πρώτον, το ΕΙΤ μειώνει σταδιακά το ποσοστό χρηματοδότησής του για τις δραστηριότητες προστιθέμενης αξίας των ΚΓΚ, ώστε να αυξηθούν τα επίπεδα των ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων. Η προσαρμογή του μοντέλου χρηματοδότησης αναμένεται να διευκολύνει τις ΚΓΚ στη μετάβαση προς την οικονομική βιωσιμότητα. Αναμένεται να τις ενθαρρύνει να μειώσουν σταδιακά κατά τη διάρκεια των συμφωνιών-πλασίων σύμπραξης το μερίδιο της χρηματοδότησης του ΕΙΤ στο επιχειρηματικό τους σχέδιο και παράλληλα να αυξήσουν το επίπεδο συνεπένδυσης από πηγές εκτός του ΕΙΤ. Τα μειούμενα ποσοστά χρηματοδότησης του ΕΙΤ για τις δραστηριότητες προστιθέμενης αξίας των ΚΓΚ εφαρμόζονται σε όλα τα στάδια του συνόλου του κύκλου ζωής των ΚΓΚ (εκκίνηση, ανάπτυξη, ωρίμανση, έξοδος από την επιχορήγηση του ΕΙΤ), όπως παρουσιάζεται κατωτέρω.

	Εκκίνηση	Ανάπτυξη	Ωρίμανση	Έξοδος από την επιχορήγηση του ΕΙΤ
Έτη	1 – 4	5 – 7	8 – 11	12 – 15
Ποσοστό χρηματοδότησης του ΕΙΤ	Μέχρι 100 %	Μέχρι 80 %	Μέχρι 70 %	Μέχρι 50 % το 12ο έτος, μειούμενο κατά 10 % ετησίως

Σχήμα 4: Ποσοστά συγχρηματοδότησης του ΕΙΤ την περίοδο 2021-2027

Δεύτερον, το ΕΙΤ διασφαλίζει ότι η διαδικασία κατανομής της επιχορήγησης θα ακολουθεί ένα μοντέλο χρηματοδότησης βάσει επιδόσεων. Αυξάνεται η χρήση πολυετών υποτροφιών. Η χρηματοδότηση του ΕΙΤ συνδέεται άμεσα με την πρόοδο που σημειώνεται στους τομείς που ορίζονται στο άρθρο 10 και στο άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού για το ΕΙΤ και με τους στόχους των ΚΓΚ, όπως αυτοί ορίζονται στα επιχειρηματικά σχέδιά τους, και θα μπορούσε να μειωθεί, να τροποποιηθεί ή να διακοπεί σε περίπτωση έλλειψης αποτελεσμάτων. Το ΕΙΤ παρέχει, μεταξύ άλλων, ισχυρότερα κίνητρα στις ΚΓΚ για να επιδιώξουν να αποκτήσουν νέους εταίρους, ενώ λαμβάνει και διορθωτικά μέτρα, τα οποία βασίζονται ιδίως στις ατομικές τους επιδόσεις για να εξασφαλίζεται ο μεγαλύτερος δυνατός αντίκτυπος.

Τρίτον, το ΕΙΤ εφαρμόζει αυστηρούς κανόνες για την ενίσχυση του μηχανισμού αξιολόγησης πριν από τη λήξη της αρχικής επταετούς περιόδου λειτουργίας των ΚΓΚ σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11 του κανονισμού για το ΕΙΤ. Η αξιολόγηση, η οποία θα πραγματοποιηθεί με τη βοήθεια εξωτερικών εμπειρογνομόνων, ευθυγραμμίζεται με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, σύμφωνα με τα κριτήρια παρακολούθησης και αποτίμησης που έχουν καθορισθεί για τις ευρωπαϊκές συμπράξεις στον κανονισμό για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη». Ολοκληρώνεται πριν την εκπνοή της αρχικής επταετούς περιόδου. Σε συνέχεια της αξιολόγησης, το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει να συνεχίσει τη χρηματοδοτική συνεισφορά σε μια ΚΓΚ, να την τροποποιήσει ή να τη διακόψει (μη παρατείνοντας τη συμφωνία-πλαίσιο σύμπραξης με τη συγκεκριμένη ΚΓΚ) και να ανακατανεύσει τους πόρους σε δραστηριότητες με καλύτερες επιδόσεις. Το διοικητικό συμβούλιο ζητά τη γνώμη της ομάδας εκπροσώπων των κρατών μελών πριν από τη λήψη της εν λόγω απόφασης.

Τέλος, το ΕΙΤ συνεχίζει την προσπάθεια για απλούστευση, ώστε να μειωθεί ο περιττός διοικητικός φόρτος⁹ των ΚΓΚ, να μπορούν να εφαρμόζουν τα ετήσια επιχειρηματικά τους σχέδια και την πολυετή στρατηγική τους με δραστήριο και αποτελεσματικό τρόπο. Στην προσπάθεια αυτή ενδεχομένως να περιλαμβάνεται η χρήση εφάπαξ ποσού ή μοναδιαίου κόστους για σχετικές δραστηριότητες των ΚΓΚ. Επιπλέον, για να εξασφαλιστεί ο καλύτερος προγραμματισμός των πόρων, ιδίως όσον αφορά τις δραστηριότητες καινοτομίας, καθώς και για να ενθαρρυνθούν οι εταίροι που συμμετέχουν στις δραστηριότητες των ΚΓΚ να αναλάβουν ισχυρότερες δεσμεύσεις και να υλοποιήσουν μακροπρόθεσμες επενδύσεις, το ΕΙΤ θα υπογράφει πολυετείς συμφωνίες επιχορήγησης με τις ΚΓΚ, συμπεριλαμβανομένων διατάξεων για τη χρηματοδότηση βάσει επιδόσεων, όταν αυτό κρίνεται κατάλληλο, στο πλαίσιο των αντίστοιχων συμφωνιών-πλαισίων σύμπραξης. Οι εν λόγω πολυετείς συμφωνίες επιχορήγησης δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα 3 έτη.

⁹ Συγκεκριμένα, οι ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τις συμπληρωματικές δραστηριότητες των ΚΓΚ πρόκειται να διακοπούν, όπως συνέστησε το Ελεγκτικό Συνέδριο στην ειδική έκθεσή του το 2016 (βλ. σύσταση 1, σ. 51).

3.6.3. Σχέση του EIT με τις ΚΓΚ ύστερα από τη λήξη της συμφωνίας-πλαίσιου σύμπραξης

Το EIT θεσπίζει τις γενικές αρχές που διέπουν τη σχέση με τις ΚΓΚ μετά τη λήξη της συμφωνίας-πλαίσιου σύμπραξης, σύμφωνα με το πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» για τις ευρωπαϊκές συμπράξεις. Κατόπιν διεξοδικής και ανεξάρτητης μελέτης, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, το EIT καθορίζει, μέχρι τα τέλη του 2023, το συνολικό πλαίσιο για τις σχέσεις του με τις ΚΓΚ για τις οποίες πρόκειται να λήξει η συμφωνία-πλαίσιο σύμπραξης κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου 2021-2027. Βάσει του συνολικού πλαισίου και εφόσον υπάρξει θετική έκβαση της τελικής επανεξέτασης, το EIT δύναται να συνάψει «μνημόνιο συνεργασίας» (ΜΣ) με μία ΚΓΚ, με σκοπό να διατηρηθεί η ενεργός συνεργασία με αυτή ύστερα από τη λήξη της συμφωνίας-πλαίσιου σύμπραξης. Το μνημόνιο αυτό περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων:

- δικαιώματα και υποχρεώσεις που συνδέονται με τη συνέχιση των δραστηριοτήτων του τριγώνου της γνώσης καθώς και με τη διατήρηση του οικοσυστήματος και του δικτύου των ΚΓΚ, χρήση της επωνυμίας του EIT, συμμετοχή στα βραβεία του EIT και σε άλλες πρωτοβουλίες που αυτό οργανώνει· τη χρήση του εμπορικού σήματος του EIT για προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης· και τις σχέσεις με την κοινότητα αποφοίτων του EIT·
- τους όρους συμμετοχής σε ανταγωνιστικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων του EIT, κατά περίπτωση, π.χ. δραστηριότητες μεταξύ των ΚΓΚ. Το διοικητικό συμβούλιο θα λαμβάνει υπόψη τη διεξοδική ανεξάρτητη μελέτη κατά τον καθορισμό των ειδών δραστηριοτήτων που θα υποστηριχθούν μέσω ανταγωνιστικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων.

3. 7. Συνέργειες και συμπληρωματικότητα με άλλα προγράμματα

Με βάση το ευρύ πεδίο δράσης και τον ιδιαίτερο ρόλο του, το EIT είναι σε θέση να δημιουργεί συνέργειες και να εξασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα, αποφεύγοντας παράλληλα τις επικαλύψεις με άλλα προγράμματα ή μέσα της ΕΕ, μεταξύ άλλων ενισχύοντας τη στήριξή του στις ΚΓΚ στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τους όσον αφορά τον προγραμματισμό και την υλοποίηση. Ο κατάλογος που ακολουθεί παρέχει συγκεκριμένα παραδείγματα όπου το EIT αναμένεται να συμβάλει, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, σε συνέργειες πέραν του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

Πρόγραμμα Erasmus

- Το πρόγραμμα Erasmus και το EIT θα δημιουργήσουν συνέργειες μεταξύ των αντίστοιχων κοινοτήτων τους. Η συνεργασία θα αποσκοπεί στη διασφάλιση της πρόσβασης των εκπαιδευόμενων στο πλαίσιο του Erasmus, που συμμετέχουν σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εταίρων των ΚΓΚ, σε θερινά σχολεία των ΚΓΚ ή σε άλλες σχετικές δραστηριότητες κατάρτισης (για παράδειγμα, σχετικά με την επιχειρηματικότητα και τη διαχείριση της καινοτομίας) και στη δημιουργία επαφών με το δίκτυο αποφοίτων των ΚΓΚ.
- Στις δραστηριότητες συνεργασίας ενδέχεται επίσης να περιλαμβάνεται η παροχή κατάρτισης από το EIT/τις ΚΓΚ σε ακαδημαϊκό προσωπικό (που προέρχεται από όλα τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, πέραν των ΚΓΚ) για προγράμματα σπουδών που ενσωματώνουν την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία, καθώς και οι δοκιμές, η υιοθέτηση και η επέκταση καινοτόμων πρακτικών που αναπτύσσονται στο πλαίσιο των δικτύων Erasmus (όπως οι συμμαχίες γνώσης μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επιχειρήσεων) από τις ΚΓΚ και αντιστρόφως.
- Θα διασφαλιστούν συνέργειες, όπου είναι δυνατόν, με την πρωτοβουλία για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, η οποία θα μπορούσε να συμβάλει στην ενσωμάτωση των δραστηριοτήτων εκπαίδευσης του EIT ώστε να επιτευχθεί συστημικός αντίκτυπος.

Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» (DEP)

- Οι ΚΓΚ θα συνεργάζονται με τους ευρωπαϊκούς κόμβους ψηφιακής καινοτομίας για την υποστήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού της βιομηχανίας και των οργανισμών του δημόσιου τομέα.
- Θα διερευνηθεί η δυνατότητα αξιοποίησης των υποδομών και των ικανοτήτων που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του προγράμματος DEP (π.χ. πηγές δεδομένων και βιβλιοθήκες αλγορίθμων τεχνητής νοημοσύνης, κέντρα ικανοτήτων υπολογιστικής υψηλών επιδόσεων στα κράτη μέλη) από τις ΚΓΚ στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, καθώς και για σκοπούς δοκιμών και επίδειξης σε έργα καινοτομίας.

Ταμεία συνοχής (ιδίως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

- Οι ΚΓΚ του ΕΙΤ, μέσω των κέντρων συστέγασης και των οντοτήτων του ΠΣΚ, θα πρέπει να προωθούν την περιφερειακή και διαπεριφερειακή συνεργασία μεταξύ των παραγόντων του τριγώνου της γνώσης (εκπαίδευση, έρευνα, επιχειρήσεις) και των διαχειριστικών αρχών, σε συνέργεια με τη διαπεριφερειακή συνεργασία και τις επενδύσεις κατά μήκος αξιακών αλυσίδων σε συναφείς τομείς προτεραιότητας έξυπνης εξειδίκευσης, καθώς και τις εργασίες των θεματικών πλατφορμών έξυπνης εξειδίκευσης. Το ΕΙΤ διερευνά επίσης την πιθανότητα να συμβάλει στις πρωτοβουλίες ανάπτυξης δεξιοτήτων στο πλαίσιο των ταμείων συνοχής μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών.
- Το ΕΙΤ προωθεί, όπου ενδείκνυται, τη συνεργασία μεταξύ των πλατφορμών έξυπνης εξειδίκευσης και των σχετικών ΚΓΚ, προκειμένου να διευκολυνθούν οι συνέργειες μεταξύ των πόρων του ΕΙΤ, των ταμείων της πολιτικής συνοχής και άλλων ευρωπαϊκών, εθνικών και/ή περιφερειακών προγραμμάτων.

Πρόγραμμα InvestEU

- Οι ΚΓΚ του ΕΙΤ επιδιώκουν τη συνεργασία του συμβουλευτικού κόμβου InvestEU για την παροχή τεχνικής υποστήριξης και συνδρομής στις επιχειρήσεις που υποστηρίζονται από ΚΓΚ για την προετοιμασία, την ανάπτυξη και την υλοποίηση έργων.
- Οι ΚΓΚ του ΕΙΤ επιδιώκουν να συμβάλουν στην τροφοδότηση της πύλης InvestEU, προκειμένου να φέρουν τους επενδυτές και τους χρηματοπιστωτικούς διαμεσολαβητές πιο κοντά στις επιχειρήσεις που στηρίζονται από ΚΓΚ, σε στενή συνεργασία με τις υπηρεσίες της Επιτροπής και σε συνέργεια με το ΕΣΚ.

Δημιουργική Ευρώπη

- Το νέο πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» θα έχει, μεταξύ άλλων, σημασία για τις δραστηριότητες μιας μελλοντικής ΚΓΚ σχετικά με τους κλάδους του πολιτισμού και της δημιουργικότητας (ΚΠΔ). Θα αναπτυχθούν ισχυρές συνέργειες και συμπληρωματικότητα με το πρόγραμμα σε τομείς όπως οι δημιουργικές δεξιότητες, οι θέσεις εργασίας και τα επιχειρηματικά μοντέλα.

Πρόγραμμα για την Ενιαία Αγορά (COSME)

- Οι ΚΓΚ επιδιώκουν τη συνεργασία με το δίκτυο «Enterprise Europe Network» (EEN) και τις τομεακές ομάδες του για να διευκολύνουν τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, τη μεταφορά τεχνολογίας και τις συμπράξεις καινοτομίας για τους επιχειρηματίες που επιθυμούν να αναπτύξουν τις δραστηριότητές τους σε όλη την ΕΕ και πέραν αυτής. Οι οργανώσεις του EEN θα προωθήσουν τις δραστηριότητες των ΚΓΚ του ΕΙΤ μεταξύ των πελατών τους στις ΜΜΕ. Το ΕΙΤ διερευνά τη δυνατότητα συνεργασίας με τα προγράμματα κινητικότητας για νέους επιχειρηματίες, ώστε να βελτιώσουν τις επιχειρηματικές τους δεξιότητες.

4. ΠΟΡΟΙ

4.1. Ανάγκες προϋπολογισμού

Οι ανάγκες προϋπολογισμού του ΕΙΤ για την περίοδο 2021-2027 ανέρχονται σε [3] δισ. EUR και βασίζονται σε δύο κύριες συνιστώσες: 1) τις δαπάνες για τις οκτώ υφιστάμενες ΚΓΚ (για τρεις από τις οποίες οι συμφωνίες-πλαίσια σύμπραξης θα λήξουν έως το 2024) και τη δρομολόγηση δύο νέων ΚΓΚ (το 2023 και το 2026)· και 2) τις διοικητικές δαπάνες.

Περίπου [2,92] δισ. EUR (97 % του συνολικού προϋπολογισμού του ΕΙΤ) προβλέπεται να χρηματοδοτήσουν υπάρχουσες και νέες ΚΓΚ, εκ των οποίων:

- τουλάχιστον 10 % με μέγιστο όριο 15 % διατίθεται για το περιφερειακό σχέδιο καινοτομίας·
- το 7 % κατ' ανώτατο όριο διατίθεται σε δραστηριότητες μεταξύ ΚΓΚ, συμπεριλαμβανομένων των ανταγωνιστικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για τις οποίες λήγει η συμφωνία-πλαίσιο σύμπραξης·
- το 3 % κατ' ανώτατο όριο διατίθεται σε νέο πιλοτικό πρόγραμμα ώστε να συμβάλει στην ανάπτυξη της επιχειρηματικής ικανότητας και της ικανότητας καινοτομίας των ΙΤΕ.

Με τη θέσπιση ενός σταδιακά μειούμενου ποσοστού χρηματοδότησης του ΕΙΤ, οι ΚΓΚ αναμένεται να κινητοποιήσουν περαιτέρω [1,5] δισ. EUR από άλλες δημόσιες και ιδιωτικές πηγές. Ο προϋπολογισμός για τη δρομολόγηση δύο νέων ΚΓΚ (που θα εγκαινιασθούν το 2023 και το 2026, αντίστοιχα) θα ανέλθει σε περίπου [300] εκατ. EUR. Εάν υπάρξουν διαθέσιμοι πρόσθετοι πόροι από τον προϋπολογισμό του ΕΙΤ, το τελευταίο μπορεί να εγκαινιάσει και άλλες ΚΓΚ.

Το ΕΙΤ παραμένει ένας αποτελεσματικός και δυναμικός οργανισμός. Το κόστος των διοικητικών δαπανών, που καλύπτει το αναγκαίο προσωπικό, τις διοικητικές και λειτουργικές δαπάνες και τις δαπάνες υποδομής, θα αυξηθεί αλλά δεν θα υπερβεί κατά μέσο όρο το 3 % του προϋπολογισμού του ΕΙΤ. Μέρος των διοικητικών δαπανών καλύπτεται από την Ουγγαρία χάρη στην δωρεάν παροχή χώρου γραφείων έως το τέλος του 2029. Συνεπώς, με βάση αυτόν τον υπολογισμό, οι διοικητικές δαπάνες θα ανέρχονται σε περίπου [80] εκατομμύρια EUR για την περίοδο 2021-2027.

4.2. Αντίκτυπος (παρακολούθηση και αποτίμηση)

Η μέτρηση του αντικτύπου του ΕΙΤ αναμένεται να βελτιώνεται συνεχώς κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο, λαμβανομένων υπόψη των διδαγμάτων που έχουν αντληθεί και των εμπειριών που έχουν αποκτηθεί μέχρι σήμερα. Το ΕΙΤ εφαρμόζει ένα πλαίσιο αποτίμησης, υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης, σύμφωνα με τα άρθρα 10, 11 και 19 του κανονισμού για το ΕΙΤ, με το οποίο διασφαλίζεται η συνοχή με τη συνολική προσέγγιση που ακολουθείται για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», αλλά και η κατάλληλη ευελιξία. Συγκεκριμένα, βελτιώνονται η ανάδραση μεταξύ της Επιτροπής, του ΕΙΤ και των ΚΓΚ, προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι με συνεπή, συνεκτικό και αποτελεσματικό τρόπο.

4.2.1. Υποβολή εκθέσεων και παρακολούθηση

Το ΕΙΤ βελτιώνει τα τρέχοντα συστήματα παρακολούθησης και θεσπίζει ένα πλαίσιο υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης που συμπεριλαμβάνει βασικούς δείκτες επιδόσεων, οι οποίοι συμμορφώνονται με τις κύριες κατευθύνσεις επιπτώσεων του [προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»]. Η υποβολή εκθέσεων και η παρακολούθηση των επιχειρησιακών επιδόσεων των ΚΓΚ και των αποτελεσμάτων τους αποτελεί το πρωταρχικό καθήκον του ΕΙΤ και υλοποιείται σε συνεργασία με τις κοινές εταιρικές υπηρεσίες του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Το σύστημα υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης για τις ΚΓΚ ενσωματώνεται στο συνολικό σύστημα παρακολούθησης του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», ιδίως με την εφαρμογή κοινών προτύπων δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής δεδομένων που αποθηκεύονται σε κοινή βάση δεδομένων. Η Επιτροπή συμμετέχει στον από κοινού σχεδιασμό όλων των σχετικών δεικτών και εργαλείων αντικτύπου και παρακολούθησης που αναπτύσσονται ή εφαρμόζονται από το ΕΙΤ, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμβατότητα και η συνέπεια με το συνολικό σύστημα παρακολούθησης του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», συμπεριλαμβανομένων των κύριων κατευθύνσεων επιπτώσεων, του πλαισίου κριτηρίων για τις ευρωπαϊκές συμπράξεις και της διαδικασίας στρατηγικού σχεδιασμού. Η συνεχής παρακολούθηση, καθώς και οι διαδικασίες ενδιάμεσης επανεξέτασης και αξιολόγησης, μεταξύ άλλων για τη θέσπιση ενός ορθού συνόλου ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών και των σχετικών βασικών τιμών και στόχων τους, θεσπίζονται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου. Επιπλέον, το ΕΙΤ λαμβάνει υπόψη τη σταδιακή ανάπτυξη της μεθοδολογίας «Innovation Radar» (ραντάρ καινοτομίας) στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», και διερευνά τον τρόπο με τον οποίο οι ΚΓΚ θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν την πρωτοβουλία «Innovation Radar» ώστε να ενισχυθούν οι δραστηριότητες παρακολούθησης που έχει αναλάβει.

Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης αυτής τροφοδοτούν τις διαδικασίες του επιχειρηματικού σχεδιασμού των ΚΓΚ και καθορίζουν την κατανομή της χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων των ΚΓΚ με βάση τις επιδόσεις και την προετοιμασία των συμφωνιών-πλαίσιας σύμπραξης και των συμφωνιών επιχορήγησης με τις ΚΓΚ ως δικαιούχων. Επιπλέον, τα αποτελέσματα της παρακολούθησης των ΚΓΚ αναμένεται να τροφοδοτήσουν τη διαδικασία στρατηγικού συντονισμού για τις ευρωπαϊκές συμπράξεις.

Οι δραστηριότητες του ΕΙΤ, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης μέσω των ΚΓΚ, αναμένεται να έχουν

- 1) *αντίκτυπο στην τεχνολογία/οικονομία/καινοτομία επηρεάζοντας τη δημιουργία και την ανάπτυξη εταιριών, καθώς και να οδηγήσουν στην εξεύρεση νέων καινοτόμων λύσεων για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, δημιουργώντας άμεσες και έμμεσες θέσεις απασχόλησης και κινητοποιώντας άλλες δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις·*

- 2) *αντίκτυπο στην επιστήμη και την εκπαίδευση* ενισχύοντας το ανθρώπινο κεφάλαιο στην έρευνα και την καινοτομία, βελτιώνοντας τις καινοτόμες και επιχειρησιακές δεξιότητες τόσο σε ατομικό όσο και σε οργανωτικό επίπεδο και ενισχύοντας τη δημιουργία και διάδοση των γνώσεων και της καινοτομίας με ανοιχτό πνεύμα στην κοινωνία·
- 3) *αντίκτυπο στην κοινωνία*, καθώς θα προωθούν τις προτεραιότητες πολιτικής της ΕΕ στους τομείς της κλιματικής αλλαγής, της ενέργειας, των πρώτων υλών, της υγείας ή των τροφίμων μέσω καινοτόμων λύσεων, της συνεργασίας με πολίτες και τελικούς χρήστες και της ενισχυμένης απορρόφησης καινοτόμων λύσεων στους τομείς αυτούς στην κοινωνία.

Το ΕΙΤ εξασφαλίζει την ανάπτυξη ειδικών δεικτών που αφορούν την κοινωνία στους τομείς δραστηριότητας των ΚΓΚ καθώς και την τακτική παρακολούθησή τους σύμφωνα με το πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» όσον αφορά τον αντίκτυπο στην κοινωνία. Το ΕΙΤ μαζί με την Επιτροπή αναπτύσσει πρόσθετους δείκτες, όπως δείκτες αντικτύπου στην κοινωνία στους τομείς δραστηριότητας των ΚΓΚ, σύμφωνα με το πλαίσιο για την ανάπτυξη δεικτών του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Οι δείκτες αυτοί αντικατοπτρίζουν τη συνολική προσέγγιση για τις ευρωπαϊκές συμπράξεις ώστε να συνεισφέρουν στον επιστημονικό και οικονομικό αντίκτυπο και στον αντίκτυπο στην κοινωνία. Συνολικά, η ευθυγράμμιση των δεικτών αντικτύπου με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» αποσκοπεί στην παρακολούθηση της προόδου ως προς την υλοποίηση των καθορισμένων στόχων με την πάροδο του χρόνου. Έτσι, αναμένεται να εξασφαλιστεί συγκριτική τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων και του αντικτύπου που έχουν οι ΚΓΚ σε σχέση με το υπόλοιπο πρόγραμμα. Επιπλέον, το ΕΙΤ εξασφαλίζει ότι το σύστημα παρακολούθησης καταγράφει την πρόοδο που υλοποιείται σε σχέση με τις δραστηριότητες που αφορούν ιδίως το μοντέλο ΚΓΚ, όπως η ολοκλήρωση του τριγώνου της γνώσης και οι επιχειρηματικές δεξιότητες. Για παράδειγμα, οι δείκτες σχετικά με τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την εκπαίδευση (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται όσες στηρίζουν τις ικανότητες των ΙΤΕ) παρακολουθούν την απόκτηση δεξιοτήτων ανθρώπινου κεφαλαίου (βραχυπρόθεσμα), τη σταδιοδρομία (μεσοπρόθεσμα) και τις συνθήκες εργασίας (μακροπρόθεσμα), τη συμμετοχή και τη βελτίωση ικανοτήτων των ΙΤΕ (βραχυπρόθεσμα) ή τον ρόλο και τις επιδόσεις των εν λόγω ιδρυμάτων στα τοπικά οικοσυστήματα καινοτομίας (μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα).

Η συνεχής παρακολούθηση των ΚΓΚ καλύπτει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες πτυχές:

- πρόοδος προς την κατεύθυνση της οικονομικής βιωσιμότητας
- πορεία προς μία πανευρωπαϊκή κάλυψη και ανοιχτή στάση
- αποτελεσματικότητα στην επιτάχυνση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (μεταξύ άλλων, οι επιχειρήσεις υψηλής ανάπτυξης που δημιουργούνται και υποστηρίζονται)
- τα διοικητικά και διαχειριστικά έξοδα των ΚΓΚ.

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει έναν μη εξαντλητικό κατάλογο βασικών δεικτών_επιδόσεων και των στόχων τους που αναμένεται να παρακολουθούνται από το EIT κατά την περίοδο 2021-2027. Οι δείκτες παρέχουν τις κύριες κατευθύνσεις εισροών και εκροών για την παρακολούθηση της επίτευξης των βασικών στόχων του EIT για την περίοδο 2021-2027, όπως η προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας μέσω της βελτίωσης της εκπαίδευσης, η αύξηση του τοπικού και του περιφερειακού αντικτύπου του και η τήρηση πιο ανοιχτής στάσης έναντι των δυνητικών εταίρων και των ενδιαφερόμενων μερών, εξασφαλίζοντας ισοσκελισμό εσόδων και δαπανών, σύσταση νέων κέντρων συστέγασης καθώς και η εξεύρεση νέων καινοτόμων λύσεων στις παγκόσμιες προκλήσεις στην αγορά.

Βασικοί δείκτες επιδόσεων	Στόχος 2023 (Βάση αναφοράς 2020)	Στόχος 2027 (Βάση αναφοράς 2020)
Αριθμός οντοτήτων/οργανώσεων που συμμετέχουν στις δραστηριότητες του EIT και των ΚΓΚ	Αύξηση κατά 20 %	Αύξηση κατά 50 %
Αριθμός καινοτομιών (προϊόντων και υπηρεσιών) που κυκλοφόρησαν στην αγορά	1 500	4 000
Ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συμμετέχουν στις δραστηριότητες του EIT και των ΚΓΚ	285	680
Αριθμός σπουδαστών που συμμετέχουν στις δραστηριότητες εκπαίδευσης του EIT και των ΚΓΚ	8 500	25 500
Αριθμός νεοφυών επιχειρήσεων που έλαβαν στήριξη	300	700
Συγχρηματοδότηση ΚΓΚ	700 εκατ. EUR	1 500 εκατ. EUR
Αριθ. οντοτήτων/οργανώσεων που συμμετέχουν στις δραστηριότητες του EIT και των ΚΓΚ από περιοχές στις οποίες δεν υπάρχουν κέντρα συστέγασης των ΚΓΚ	Αύξηση κατά 50 %	Αύξηση κατά 100 %

Το EIT εξασφαλίζει ότι τα δεδομένα του έργου που συλλέγει μέσω του εσωτερικού του συστήματος παρακολούθησης, μεταξύ άλλων τα αποτελέσματα από τις ΚΓΚ, ενσωματώνονται πλήρως στο συνολικό σύστημα διαχείρισης δεδομένων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Το EIT εξασφαλίζει ότι οι λεπτομερείς πληροφορίες που προκύπτουν από τη διαδικασία παρακολούθησης και αποτίμησης υποβάλλονται εγκαίρως και είναι προσβάσιμες σε κοινή ηλεκτρονική βάση δεδομένων σχετικά με την υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Επιπλέον, το EIT φροντίζει να υποβάλλονται ειδικές εκθέσεις σχετικά με τον ποσοτικό και ποιοτικό αντίκτυπο, συμπεριλαμβανομένων των δεσμεύσεων και των χρηματοδοτικών συνεισφορών που όντως χορηγήθηκαν.

4.2.2. Αποτίμηση, ενδιάμεση επανεξέταση και συνολική αξιολόγηση

Οι περιοδικές εργασίες αποτίμησης των δραστηριοτήτων του ΕΙΤ, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης μέσω των ΚΓΚ, διεξάγονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον κανονισμό για το ΕΙΤ και τον κανονισμό για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη». Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 2 του κανονισμού για το ΕΙΤ, αυτές οι εργασίες αποτίμησης αξιολογούν ιδίως την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνάφεια, τη συνοχή και την ενωσιακή προστιθέμενη αξία των δραστηριοτήτων του ΕΙΤ, μεταξύ άλλων και μέσω των ΚΓΚ του.

Βασίζονται σε ανεξάρτητες εξωτερικές εργασίες αποτίμησης και τροφοδοτούν συνολικά τις ενδιάμεσες και τις τελικές εργασίες αποτίμησης του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

Κάθε ΚΓΚ υπόκειται σε συνολική αξιολόγηση από το ΕΙΤ με τη στήριξη εξωτερικών εμπειρογνομόνων πριν από το τέλος του 7^{ου} έτους της συμφωνίας-πλαίσιου σύμπραξης, καθώς και σε τελική επανεξέταση, σε περίπτωση παράτασης, προτού αυτή λήξει. Βάσει της πρώτης αξιολόγησης, το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει εάν θα παρατείνει τη συμφωνία-πλαίσιο σύμπραξης πέραν των πρώτων επτά ετών, ενώ η τελική επανεξέταση χρησιμοποιείται ως βάση για τη διαπραγμάτευση του πιθανού ΜΣ. Σε αυτές τις εργασίες αποτίμησης, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού για το ΕΙΤ, το διοικητικό συμβούλιο του ΕΙΤ λαμβάνει ιδίως υπόψη τα κριτήρια παρακολούθησης που καθορίζονται για τις ευρωπαϊκές συμπράξεις στον κανονισμό «Ορίζων Ευρώπη», την επίτευξη των στόχων των ΚΓΚ και τον συντονισμό του με άλλες σχετικές πρωτοβουλίες έρευνας και καινοτομίας, το επιτευχθέν επίπεδο οικονομικής βιωσιμότητας, την ικανότητα των ΚΓΚ να εξασφαλίζουν την τήρηση ανοικτής στάσης σε νέα μέλη και την ικανότητα προσέλκυσης νέων μελών, στο πλαίσιο της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ένωσης που αναφέρεται στο άρθρο 20 του κανονισμού για τον ΕΙΤ, την προστιθέμενη αξία της ΕΕ και τη συνάφεια σε σχέση με τους στόχους του ΕΙΤ.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 1α του κανονισμού για το ΕΙΤ, το ΕΙΤ, υπό την εποπτεία του διοικητικού συμβουλίου, προβαίνει σε ενδιάμεση επανεξέταση των επιδόσεων και των δραστηριοτήτων των ΚΓΚ που καλύπτουν τα τρία πρώτα έτη της σύμβασης-πλαίσιου σύμπραξης (δηλαδή τη φάση εκκίνησης των ΚΓΚ) και, στην περίπτωση αυτή, την τριετία μετά την παράτασή της (δηλαδή τη φάση ωρίμανσης). Η επανεξέταση αυτή βασίζεται στην ετήσια παρακολούθηση που διενεργεί το ΕΙΤ· διευκολύνει την πρόσβαση του διοικητικού συμβουλίου του ΕΙΤ σε έγκαιρες ενδείξεις σχετικά με τις επιδόσεις των ΚΓΚ όσον αφορά τη στρατηγική και τους στόχους τους, καθώς και τη συμμόρφωση με τις ενδείξεις του διοικητικού συμβουλίου του ΕΙΤ.

Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3 του κανονισμού για το EIT, σε περίπτωση που η συνεχής παρακολούθηση, οι ενδιάμεσες επανεξετάσεις ή οι συνολικές αξιολογήσεις μιας ΚΓΚ παρουσιάζουν ανεπαρκή πρόοδο στους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 10 ή δεν εισφέρουν ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, το διοικητικό συμβούλιο λαμβάνει κατάλληλα διορθωτικά μέτρα. Τα διορθωτικά μέτρα δύνανται να λάβουν τη μορφή μείωσης, τροποποίησης ή απόσυρσης της χρηματοδοτικής συνεισφοράς του EIT, καθώς και δεσμευτικών συστάσεων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες ή τις προτάσεις των ΚΓΚ για προσαρμογές των μοντέλων επίτευξης αποτελεσμάτων και των επιχειρησιακών μοντέλων τους.

Τα αποτελέσματα αυτών των ενδιάμεσων επανεξετάσεων και εργασιών αποτίμησης δημοσιοποιούνται, κοινοποιούνται στην ομάδα αντιπροσώπων των κρατών μελών και κατατίθενται με έκθεση στη διαδικασία στρατηγικού συντονισμού για τις ευρωπαϊκές συμπράξεις.

5. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1Α

Ο τομέας προτεραιότητας για την εγκαίνιαση νέας κοινότητας γνώσης και καινοτομίας το 2023 είναι:

Κλάδοι του πολιτισμού και της δημιουργικότητας.

Ο κατάλογος πιθανών τομέων προτεραιότητας για την εγκαίνιαση δεύτερης νέας κοινότητας γνώσης και καινοτομίας το 2026 είναι:

- Ύδατα, θάλασσα και ναυτιλία
- Ασφάλεια και ανθεκτικότητα
- Ένταξη, ενσωμάτωση και μετανάστευση

6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1Β

ΔΕΛΤΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ «ΚΛΑΔΟΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ»

Η πρόκληση

Οι κλάδοι του πολιτισμού και της δημιουργικότητας (ΚΠΔ) μπορούν να προσφέρουν μια οριζόντια λύση σε σειρά αυξανόμενων προκλήσεων, οι οποίες έχουν μόνιμο χαρακτήρα, και μπορούν να αντιμετωπιστούν μέσω των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας. Οι προκλήσεις αυτές μπορούν να ομαδοποιηθούν σε τέσσερις πυλώνες: 1) Δημιουργικότητα, πολιτιστική πολυμορφία και οι αξίες των Ευρωπαίων· 2) Ευρωπαϊκή ταυτότητα και συνοχή· 3) Απασχόληση, οικονομική ανθεκτικότητα και έξυπνη ανάπτυξη της Ευρώπης· και 4) η Ευρώπη ως παγκόσμιος παράγοντας.

Η δημιουργικότητα και η πολιτιστική πολυμορφία των Ευρωπαίων εξαρτώνται από την ανθεκτικότητα και την ευρωστία των τομέων του πολιτισμού και της δημιουργικότητας. Ωστόσο, οι τομείς αυτοί, ιδίως ο οπτικοακουστικός τομέας ή ο μουσικός τομέας, αντιμετωπίζουν πολυάριθμες προκλήσεις εξαιτίας του αυξημένου ανταγωνισμού από παγκόσμιους παράγοντες και των μεταβολών στο ψηφιακό τοπίο.

- Οι παραγωγοί, οι διανομείς, οι ραδιοτηλεοπτικοί φορείς, οι κινηματογράφοι και όλοι οι τύποι πολιτιστικών οργανισμών πρέπει να καινοτομήσουν για να προσελκύσουν νέες γενιές κοινού.
- Η έλλειψη επιχειρηματικότητας και οριζόντιων δεξιοτήτων στους ΚΠΔ¹⁰ αφορά τόσο τους αναδυόμενους υποτομείς όσο και αυτούς που είναι ήδη ώριμοι, καθώς υπόκεινται σε εκτενή ψηφιακό μετασχηματισμό. Οι δεξιότητες αυτές χρειάζονται για την καινοτομία και είναι ζωτικής σημασίας υπό το πρίσμα των αλλαγών στην αγορά εργασίας που αντιμετωπίζει ο συγκεκριμένος τομέας.

Οι κοινωνικές προκλήσεις που σχετίζονται με την **ευρωπαϊκή ταυτότητα και συνοχή** μπορούν γενικά να περιγραφούν σε όρους έλλειψης «γεφυρών» που να συνδέουν διαφορετικά τμήματα της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων διαφορετικών εδαφών. Περιλαμβάνουν θέματα που σχετίζονται με τον κοινωνικό αποκλεισμό, την ανάγκη σύσφιγξης των διαπολιτισμικών σχέσεων και την ανάπτυξη ενός αισθήματος του ανήκειν που να εδράζεται στην πολιτιστική μας πολυμορφία και την κοινή μας κληρονομιά, αίσθημα που θα μπορούσε να καλλιεργηθεί με την ενίσχυση της περισσότερο ανοιχτής, χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχής στην κοινότητα, με καινοτομίες στον σχεδιασμό, την αρχιτεκτονική και τη χρήση δημόσιων χώρων, καθώς και με κοινωνικές καινοτομίες με γνώμονα τον πολιτισμό. Συγκεκριμένα:

- Η συνεργασία μεταξύ ερευνητών και μεταξύ του τομέα της έρευνας και της βιομηχανίας είναι περιορισμένη. Επίσης, ο συντονισμός των προσπαθειών έρευνας και ανάπτυξης, της διάδοσης μεθόδων, αποτελεσμάτων και βέλτιστων πρακτικών είναι ανεπαρκής.
- Το επίπεδο της ολοκλήρωσης των δημιουργικών ομάδων και των κόμβων καινοτομίας είναι ανεπαρκές.
- Σημαντικό τμήμα των περιφερειακών προτεραιοτήτων έξυπνης εξειδίκευσης παραπέμπει στον πολιτισμό υπό διαφορετικές οπτικές γωνίες (π.χ. πολιτιστική κληρονομιά, δημιουργικοί κλάδοι, τέχνες κ.λπ.). Δεδομένου του σημαντικού ρόλου του πολιτισμού και της δημιουργικότητας για την οικονομική και την κοινωνική ανάπτυξη των πόλεων και των περιφερειών, καθώς και της ικανότητάς τους να συμβάλουν περαιτέρω στην αντιμετώπιση προβλημάτων σχετικών με τις ανισότητες στο σύνολο της Ευρώπης, το δυναμικό των ΚΓΚ όσον αφορά τους ΚΠΔ είναι μεγάλο.

¹⁰ Οι σπουδές στον τομέα του πολιτισμού και της δημιουργικότητας στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια επικεντρώνονται κυρίως στο «δημιουργικό κομμάτι» και οι απόφοιτοι δεν είναι πάντοτε έτοιμοι να εισέλθουν στη σύγχρονη αγορά εργασίας, καθώς δεν διαθέτουν δεξιότητες που καλύπτουν διάφορους τομείς (επιχειρηματικότητα, ψηφιακή τεχνολογία, οικονομική διαχείριση). Όσον αφορά τα ΙΤΕ, η ΕΕ υπολείπεται των ΗΠΑ στις σπουδές Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ενώ τα πανεπιστήμια της ΕΕ έχουν καλύτερες επιδόσεις σε πιο παραδοσιακές σπουδές, όπως είναι η τέχνη, το σχέδιο ή οι τέχνες του θεάματος).

Στις προκλήσεις που συνδέονται με την **ευρωπαϊκή απασχόληση, την οικονομική ανθεκτικότητα και την έξυπνη ανάπτυξη** περιλαμβάνονται οικονομικά θέματα, όπως η ανεργία (ιδίως η ανεργία των νέων) και ο παγκόσμιος ανταγωνισμός.

- Υπάρχει υψηλή συγκέντρωση στην αγορά: περίπου το 50 % του συνολικού κύκλου εργασιών και προστιθέμενης αξίας παράγεται στη Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γαλλία.
- Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις πρέπει να αντιμετωπίσουν την πρόκληση της ψηφιοποίησης και της παγκοσμιοποίησης, καθώς και του ισχυρού αντικτύπου τους στον τρόπο που παράγουν και διανέμουν τα έργα τους οι καλλιτέχνες, όπως επίσης και στη σχέση που διατηρούν με το κοινό τους.
- Οι δημιουργικές, πολιτιστικές και καλλιτεχνικές παραγωγές συχνά δυσκολεύονται να αποκομίσουν κέρδη από το έργο και τα προϊόντα τους, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται εξαιρετικά επισφαλείς τομείς εργασίας. Θα πρέπει να βρεθούν νέοι καινοτόμοι τρόποι στήριξης των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων οργανώσεων και επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον δημιουργικό και πολιτιστικό τομέα.

Τέλος, ο ρόλος της **Ευρώπης ως παγκόσμιου παράγοντα** περιλαμβάνει την ανάγκη να ενισχυθεί η διάδοση του πολιτιστικού περιεχομένου που δημιουργείται στην Ευρώπη. Η Ευρώπη πρέπει να παραμείνει ανταγωνιστική στον παγκόσμιο ψηφιακό αγώνα για τη δημιουργία νέων τεχνολογιών (π.χ. τεχνητή νοημοσύνη, διαδίκτυο των αντικειμένων, αλυσίδα συστοιχιών) για τις οποίες οι ΚΠΔ είναι σημαντικοί παραγωγοί περιεχομένου, προϊόντων και υπηρεσιών σε παγκόσμιο επίπεδο. Επιπλέον, σε παγκόσμιο επίπεδο, οι ΚΠΔ (π.χ. σχέδιο, αρχιτεκτονική κ.λπ.) συνεισφέρουν ενεργά στη βιώσιμη ανάπτυξη και προωθούν την πράσινη καινοτομία, ενώ το πολιτιστικό περιεχόμενο (λογοτεχνία, ταινίες και τέχνες) μπορεί, επιπλέον της αυτοτελούς αξίας του, να αυξήσει την ευαισθητοποίηση για τα οικολογικά προβλήματα και να επηρεάσει την κοινή γνώμη.

Συνάφεια και αντίκτυπος

Μια ΚΓΚ του ΕΙΤ για τους ΚΠΔ –που θα εφαρμόζει μια ολιστική και ολοκληρωμένη προσέγγιση– θα συμβάλει στην αντιμετώπιση όλων των προκλήσεων που περιγράφονται παραπάνω. Η ΚΓΚ αυτή, η οποία θα καλύπτει σχεδόν όλους τους τομείς της ζωής, της κοινωνίας και της οικονομίας, θα είναι ιδιαίτερα σημαντική ως προς τον οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο της, καθώς και την αποδέσμευση στρατηγικών ευκαιριών για την οικονομική, τεχνολογική και κοινωνική καινοτομία.

Οι καινοτομίες με γνώμονα τον πολιτισμό και τη δημιουργικότητα προωθούν την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα είτε άμεσα, με τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων και θέσεων εργασίας, είτε έμμεσα, καθώς προσπορίζουν διατομεακά οφέλη στην ευρύτερη οικονομία, βελτιώνουν την ποιότητα ζωής και αυξάνουν την ελκυστικότητα της Ευρώπης. Οι ΚΠΔ θεωρούνται όλο και περισσότερο ως νέες πηγές για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και απασχόληση, απασχολώντας ήδη πάνω από 12 εκατομμύρια ανθρώπους στην ΕΕ, το οποίο αντιστοιχεί στο 7,5 % του συνόλου των εργαζομένων στην ΕΕ.

Η συμβολή του πολιτισμού και της δημιουργικότητας στην καινοτομία δεν περιορίζεται στον άμεσο αντίκτυπο των ΚΠΔ, καθώς η γενική καινοτομία βασίζεται όλο και περισσότερο σε μη τεχνολογικούς παράγοντες όπως η δημιουργικότητα, ο σχεδιασμός και οι νέες οργανωτικές διαδικασίες ή τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα. Συγκεκριμένα, οι ΚΠΔ με διακριτές αξιακές αλυσίδες (δηλ. μουσική, τέχνες, σχέδιο, μόδα, οπτικοακουστικός τομέας, βιντεοπαιχνίδια, αρχιτεκτονική κ.λπ.) διαθέτουν ισχυρές ικανότητες καινοτομίας σε οικονομικούς όρους και είναι σε θέση να προωθήσουν την καινοτομία σε άλλους τομείς της οικονομίας.

Ο πολιτισμός και η συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες έχουν άμεσο αντίκτυπο στην ευημερία των πολιτών και την κοινωνική ένταξη. Οι ΚΠΔ βελτιώνουν τις κοινωνικές αξίες της ταυτότητας, της δημοκρατίας και της συμμετοχής στα κοινά ζητήματα. Ο πολιτισμός έχει εξαιρετικό δυναμικό να ενισχύσει το αίσθημα του ανήκειν στην Ευρώπη, όπου η πολυμορφία αποτελεί πλεονέκτημα. Αυτό έχει θεμελιώδη σημασία προκειμένου να καταστεί δυνατή η ανθεκτικότητα, η κοινωνική πρόσβαση, η κοινωνική συμμετοχή, η καταπολέμηση της ριζοσπαστικοποίησης και η ισότητα των φύλων, καθώς και για να υπάρξει η κατάλληλη ανταπόκριση στις πολιτικές αβεβαιότητες και στην ανάγκη ενότητας στην Ευρώπη.

Μια ΚΓΚ του ΕΙΤ για τους ΚΠΔ θα ενδυναμώσει τις ευκαιρίες δικτύωσης, τη συνεργασία, τη συνδημιουργία και τη μεταφορά τεχνογνωσίας μεταξύ της εκπαίδευσης, της έρευνας και των επιχειρήσεων, εντός των τομέων του πολιτισμού και της δημιουργικότητας και σε άλλους τομείς της κοινωνίας και της οικονομίας. Θα λειτουργήσει ως καταλύτης για πρωτοβουλίες από τη βάση προς την κορυφή και από την κορυφή προς τη βάση σε περιφερειακό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο. Θα αναπτύξει το αναγκαίο πλαίσιο προϋποθέσεων για τη δημιουργία και τη μεγέθυνση νέων επιχειρήσεων σε καινοτόμα οικοσυστήματα. Θα παράσχει σε ερευνητές και σε σπουδαστές σε πολλούς τομείς σπουδών (όπως είναι οι τέχνες, οι ανθρωπιστικές επιστήμες, οι σπουδές σχετικά με τις επιχειρήσεις, οι κοινωνικές επιστήμες και οι εφαρμοσμένες επιστήμες), καθώς και στους επιχειρηματίες στους ΚΠΔ και σε άλλους τομείς τις γνώσεις και τις δεξιότητες που χρειάζονται για να εξεύρουν καινοτόμους λύσεις και για να τις μετατρέψουν σε νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες. Θα επιτρέψει επίσης την περαιτέρω γόνιμη αλληλεπίδραση με άλλους οικονομικούς και βιομηχανικούς τομείς, ενεργώντας ως καταλύτης της καινοτομίας.

Συνέργειες και συμπληρωματικότητα με υφιστάμενες πρωτοβουλίες

Μια ΚΓΚ για τους ΚΠΔ πρόκειται να συμπληρώσει σειρά άλλων πρωτοβουλιών στο επίπεδο τόσο της Ένωσης όσο και των κρατών μελών. Οι κύριες συνέργειες που αναμένονται στο επίπεδο της ΕΕ παρουσιάζονται παρακάτω.

Μια ΚΓΚ για τους ΚΠΔ αναμένεται να δημιουργήσει ισχυρές συνέργειες με συναφείς πρωτοβουλίες πολιτικής στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και ιδίως του πυλώνα II με την ομάδα [Πολυδεκτική και ασφαλής κοινωνία] και τους τομείς παρέμβασης σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά και τη δημοκρατία. Μια μελλοντική ΚΓΚ μπορεί επίσης να προσφέρει πολύτιμες οριζόντιες εισροές σε διάφορες δραστηριότητες που θα υλοποιούνται στην ομάδα [Ψηφιοποίηση και βιομηχανία], ιδίως όσον αφορά τις τεχνολογίες μεταποίησης στις οποίες η ανάγκη δημιουργίας νέων προϊόντων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τους ΚΠΔ. Επιπλέον, θα μπορούσε να συμπληρώσει αποτελεσματικά άλλα μέρη του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», την παρέμβαση της υφιστάμενης EIT Digital και τις δράσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων, όπως το InvestEU, η Ψηφιακή Ευρώπη ή τα ταμεία συνοχής.

Το νέο πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» θα έχει μεγάλη σημασία για τις δραστηριότητες της ΚΓΚ σχετικά με τους ΚΠΔ. Το πρόγραμμα επιλέγει σκέλη και ειδικές προσκλήσεις που αντικατοπτρίζουν ορισμένες από τις ήδη αναφερθείσες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο τομέας (π.χ. δεξιότητες και απασχόληση, επιχειρηματικά μοντέλα στον τομέα της δημιουργικότητας κ.λπ.) και αναμένεται ότι θα αναπτυχθούν ισχυρές συνέργειες και συμπληρωματικότητα. Στο πλαίσιο του προγράμματος InvestEU και της περιορισμένης πρόσβασης σε χρηματοδότηση για τους τομείς του πολιτισμού και της δημιουργικότητας, αναμένεται να δημιουργηθούν συνέργειες με τον μηχανισμό εγγύησης του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα, έναν χρηματοδοτικό μηχανισμό για την ενίσχυση των πολιτιστικών και δημιουργικών έργων χάρη στην παροχή ασφάλισης στους ενδιάμεσους χρηματοδοτικούς οργανισμούς.

Η πλατφόρμα έξυπνης στρατηγικής εξειδίκευσης (S3) για τον βιομηχανικό εκσυγχρονισμό έχει προσδιορίσει σειρά στρατηγικών έρευνας και ανάπτυξης που επικεντρώνονται στους ΚΠΔ και διερευνούν νέες διασυνδέσεις μεταξύ των τοπικών πλεονεκτημάτων, των δυνητικών αγορών και των κοινωνικών προκλήσεων με τη συμμετοχή μεγάλου φάσματος επιχειρηματικών παραγόντων. Συγκεκριμένα, η προώθηση νέων εταιρικών συμπράξεων μεταξύ ερευνητικών οργανισμών, επιχειρήσεων και δημόσιων αρχών αποτελεί σημαντική πηγή ανησυχίας των στρατηγικών S3, καθιστώντας αναγκαία τη δημιουργία νέων συνεργατικών πλατφορμών.

Συμπέρασμα

Μια ΚΓΚ του ΕΙΤ για τους ΚΠΔ είναι η πλέον κατάλληλη λύση για να αντιμετωπιστούν οι κύριες οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που περιγράφονται παραπάνω. Η δημιουργικότητα αποτελεί βασικό μοχλό καινοτομίας. Μια ΚΓΚ για τους ΚΠΔ έχει την ικανότητα να αποδεσμεύσει το δυναμικό της πολιτιστικής δημιουργικότητας και να συμβάλει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της έξυπνης ανάπτυξης της Ευρώπης.

Μια ΚΓΚ του ΕΙΤ για τους ΚΠΔ:

- θα μειώσει τον κατακερματισμό στους τομείς του πολιτισμού και της δημιουργικότητας όσον αφορά την καινοτομία, ενισχύοντας τη δημιουργία οικοσυστημάτων καινοτομίας που θα συνδέσουν τους παράγοντες και τα δίκτυα μεταξύ τομέων και κλάδων σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.
- θα εκπαιδεύσει την επόμενη γενιά φορέων καινοτομίας στους τομείς ΚΠΔ εξοπλίζοντάς τους με τις απαραίτητες επιχειρηματικές και τεχνικές δεξιότητες ώστε να ευδοκιμήσουν σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον.
- θα συμβάλλει στην ανάπτυξη του κατάλληλου πλαισίου προϋποθέσεων ώστε οι ιδέες να μετεξελιχθούν σε νέες τεχνολογικές εξελίξεις και κοινωνική καινοτομία που θα βελτιώσουν την ποιότητα της ζωής και θα ωφελήσουν τους πολίτες της ΕΕ.
- θα ενισχύσει τη δημιουργία και την ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων στους τομείς του πολιτισμού και της δημιουργικότητας προσελκύοντας επενδύσεις και δέσμευση μακράς διάρκειας από τον επιχειρηματικό τομέα.
- θα καλλιεργήσει συνέργειες με τις υπάρχουσες ΚΓΚ, καθώς και με άλλες ευρωπαϊκές συμπράξεις, προγράμματα και πρωτοβουλίες, ώστε η καινοτομία να αναπτυχθεί και σε άλλους οικονομικούς τομείς πέραν των κλάδων του πολιτισμού και της δημιουργικότητας.
- θα ενισχύσει τη θέση της ΕΕ στο παγκόσμιο στερέωμα των ΚΠΔ, αποδεσμεύοντας τη δημιουργικότητα και την πολιτιστική πολυμορφία των Ευρωπαίων.